

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
Používanie ochranných pomôcok je vždy namieste	3
Tlač, Plus jeden deň, 30. 9. 2021	
SlovakiaTech 2021 predstavil v Košiciach inovačnú a technologickú špičku	4
Online, tvnoviny.sk, 29. 9. 2021, 9:20	
Krištáľové krídlo predstavilo porotcov jubilejného 25. ročníka	6
Online, ta3.com, 29. 9. 2021, 10:26	
Košice privítali 20. ročník medzinárodnej konferencie	9
Online, teraz.sk, 29. 9. 2021, 10:07	
.jednoducho veda: Špeciál s finalistami ocenenia ESET Science Award	10
Online, kamdomesta.sk, 29. 9. 2021, 11:03	
Košice privítali 20. ročník konferencie	11
Online, vydavatelstvo-mps.sk, 29. 9. 2021, 16:24	
Valné zhromaždenie Matice bude 9. októbra	12
Online, snn.sk, 29. 9. 2021, 10:53	
SPU: Ako obstála naša univerzita v programe HORIZONT 2020	17
Online, nitranoviny.sk, 29. 9. 2021, 7:40	
Fakulty a ústavy UPJŠ	18
Používanie ochranných pomôcok je vždy namieste	19
Tlač, Plus jeden deň, 30. 9. 2021	
Krištáľové krídlo predstavilo porotcov jubilejného 25. ročníka	20
Online, ta3.com, 29. 9. 2021, 10:26	
Valné zhromaždenie Matice bude 9. októbra	23
Online, snn.sk, 29. 9. 2021, 10:53	
Univerzitné pracoviská	28
Používanie ochranných pomôcok je vždy namieste	29
Tlač, Plus jeden deň, 30. 9. 2021	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Používanie ochranných pomôcok je vždy namieste [✉](#)

30. 9. 2021, Zdroj: **Plus jeden deň**, Strana: 31, Vydavateľ: News and Media Holding, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Vytlačení: 46 043 ks GRP: 6,11 OTS: 0,06 AVE: 6399 Eur

Rubrika: ŠPECIALIZOVANÁ PRÍLOHA SPOLOČNOSTI MEDIAPLANET

Profesora MUDr. Pavla Jarčušku sme sa opýtali, ako správne používať ochranné pomôcky, ale tiež, ako zvýšiť ich účinnosť aj v nastávajúcom období 3. vlny pandémie, v ktorej prevláda infekčnejší delta variant koronavírusu.

prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.

prorektor pre rozvoj a európsku problematiku riaditeľ Centra Klinického a predklinického výskumu MediPark, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** Klinika infektológie a cestovnej medicíny LF **UPJŠ** v Košiciach a UN L. Pasteura v Košiciach

COVID-19 nás okrem dôkladného umývania rúk a dodržiavania odstupu od ostatných naučil používať aj ochranné pomôcky ako rúška či respirátory. Robíme to však správne? Ako ich používať tak, aby naozaj pomáhali?

Respirátor predstavuje vyšší stupeň ochrany ako rúško. Preto je v prípade vyššieho rizika prenosu infekcie vhodnejší. Dôležité je používať certifikované výrobky. V súčasnosti prevláda delta variant koronavírusu, preto je veľmi dôležité používať respirátor alebo rúško po celý čas pobytu v rizikovitom prostredí, predovšetkým v interiéri. Respirátor s výdychovým ventilom by sme mali vždy prekryť rúškom. Dôležitá je aj pravidelná výmena rúšok a respirátorov. V zdravotníckych zariadeniach ich nosíme najdlhšie 4 hodiny. A v interiéri je potrebné pravidelne vetrať.

Môže používanie ochranných pomôcok počas letných mesiacov ovplyvniť teplé počasie?

Ochranné pomôcky sa horšie znášajú, ak je veľmi horúco a vlhko. To je však aj obdobie, keď môžeme viac času tráviť vonku, kde je nižšie riziko nákazy. V teple a vo vlhku je potrebné rúška a respirátory častejšie vymieňať.

Kde a kedy by sme rúška alebo respirátory mali nosiť aj v prípade „návratu do normálu“?

Mali by sme sa riadiť COVID automatom, ktorý je vždy starostlivo vypracovaný pre dané obdobie a majoritný variant vírusu. Ak sme v interiéri s inými ľuďmi ako s členmi domácnosti, používanie ochranných pomôcok je vždy namieste. A pri vyššom riziku prenosu infekcie je vždy nutný respirátor.

Mnohí ľudia sa ešte chystajú na dovolenku, alebo na návštevy príbuzných. Ako sa chrániť v týchto situáciách?

Dobry model ochrany veľkého počtu ľudí z rôznych častí sveta predstavovala olympiáda v Tokiu. Najoptimálnejšiu ochranu predstavuje očkovanie. Aj očkovaný sa však môže nakaziť a prenášať infekciu, len u neho zvyčajne prebieha s významne miernejšími príznakmi. Ak mám príznaky infekcie dýchacích ciest, alebo som mal rizikový kontakt, je nevyhnutné dať sa otestovať. Vyšetrenie metódou RT PCR alebo LAMP je presnejšie ako antigénové testy.

Po prázdninách sa deti vrátili do školských lavíc. Aké je riziko nákazy v prípade, že dieťa v škole nosí, resp. nenosí rúško alebo respirátor?

Riziko nákazy v prípade nenosenia rúšok alebo respirátorov je pochopiteľne vyššie. Na druhej strane je veľmi dôležité, aby dieťa vedelo správne artikulovať a odčítať mimiku či už učiteľa alebo spolužiaka. Znovu zdôrazňujem dôležitosť vetrania miestností.

Respirátor s výdychovým ventilom by sme mali vždy prekryť rúškom. Dôležitá je aj pravidelná výmena rúšok a respirátorov.

Ako môžeme zvýšiť účinnosť ochranných pomôcok

Používať správne ochranné pomôcky, pravidelne si ich meniť. Používať ich po celý čas kontaktu, najmä v uzavretej miestnosti. Dodržiavať odstupy. Vetrať. Vypláť sa investovať aj do prístrojov na dezinfekciu vzduchu.

SlovakiaTech 2021 predstavil v Košiciach inovačnú a technologickú špičku [🔗](#)

📅 29. 9. 2021, 9:20, Zdroj: [tvnoviny.sk](#) [🔗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Užívateľov za deň: **283.3 tis.** GRP: **6,30** OTS: **0,06** AVE: **1319 Eur**

Zaujalo lietajúce auto, hamburger zo skúmavky aj simulovaný hackerský útok.

SlovakiaTech Forum-Expo Kosice 2021 - R.Sulik Foto: SlovakiaTech 2021

Košice v polovici septembra nežili len návštevou pápeža Františka, či účasťou Petra Sagana na pretekoch Okolo Slovenska. Tamojší Kulturpark totiž opäť hostil inovačnú a technologickú špičku. Počas 2 dní (14. a 15.9.2021) sa na 3 pódiami vystriedala viac ako stovka domácich a zahraničných spíkov z prostredia technologických firiem, startupov a investorov. Návštevníci si mohli na vlastné oči pozrieť najnovší prototyp slovenského lietajúceho auta, hamburger zo skúmavky, či zažiť naživo hackerský útok na jadrovú elektrárňu.

3. ročník najväčšej inovačnej a technologickej konferencie na Slovensku SlovakiaTech Forum-Expo 2021, prišiel otvoriť podpredseda vlády a minister hospodárstva Richard Sulík. Podľa neho, ak súkromné subjekty, firmy, či štát, prestanú inovovať, zákonite začnú upadať. Šéf rezortu hospodárstva konštatoval, že bez inovácií nemôžeme napredovať, ani zvyšovať životnú úroveň. „Práve konferencie ako SlovakiaTech vedia byť tomuto nápomocné. Vedia spojiť výskumníkov, vedátorov, objaviteľov s biznisom a s praktickým použitím.“ Ocenil, že jeho predchodca na poste ministra hospodárstva a prezident SlovakiaTechu Juraj Miškov „vie robiť veci aj s konkrétnymi výsledkami a konkrétnymi úspechmi a toto je to, čo naša krajina potrebuje!“

Podľa Miškova, „Slovensko potrebuje po kríze naštartovať inováciami!“ Zakladateľ SlovakiaTechu a bývalý minister hospodárstva je presvedčený, že nemôžeme čakať len na to, čo a kedy urobí vláda. „Každý z nás sa môže prichiniť o to, aby sme po koronakríze opäť rozbehli slovenskú ekonomiku, zvýšili jej výkon i atraktivitu a práve SlovakiaTech Forum - Expo 2021 je na to vynikajúcou príležitosťou“, myslí si prezident podujatia, ktoré si už našlo pevné postavenie v kalendári technologických a inovačných akcií na Slovensku.

Študentské práce na SlovakiaTech Forum-Expo 2021 Foto: SlovakiaTech 2021

Tohtoročný SlovakiaTech sa niesol v znamení odkazu „humanity meeets technology, technology meets humanity,“ ktorým chceli organizátori poukázať na prepojenosť človeka s novými technológiami. V bloku „Food evolution“ odborníci predstavili nové idey v ekologickom poľnohospodárstve, hydroponické a vertikálne farmy, ale i humánnu mäsoprodukcii. Mimoriadne zaujala prednáška holandského profesora Marka Posta, ktorý ako prvý na svete vyrobil „hamburger zo skúmavky“. Ako uviedol, nie je to žiadna fikcia, ale skutočné mäso, ktoré prvý raz kultivoval v laboratórnych podmienkach na Maastrichtskej univerzite.

„Používame bunky z kravy, ktoré rozmnožíme v laboratóriu na počet až 40-miliónov a tie vytvoria skutočné svalové vlákna, čo je vlastne základom štruktúry mäsa. Ak dokážeme vytvoriť veľké množstvo týchto svalových vlákien, tak potom z takéhto mäsa dokážeme urobiť aj ozajstný hamburger,“ opísal svoj objav Post. Historicky prvý hamburger z kultivovaného mäsa predstavil Mark Post verejnosti 5. augusta 2013, kedy ho aj upiekli a zjedli na tlačovej konferencii v Londýne. Ten úplne prvý stál až 250-tisíc eur. Dnes by ste si ho mohli vychutnať už za menej ako 10 eur. Ako vraví jeho autor, táto cena je ešte stále prívysohá, ale verí, že sa mu čoskoro podarí vyvinúť efektívnejšiu metódu výroby „skúmavkového“ mäsa dostupnú širokej verejnosti.

Blok „Factory Evolution“ bol zasvätený automatizácii a robotizácii v priemysle, ale aj digitálnym továrňam. „Human evolution“ naopak hľadal odpovede, kam nás môže dostať evolúcia v zdravotníctve, či 3D tlač orgánov, alebo ako nám dokáže analýza našej DNA pomôcť so starostlivosťou o zdravie?

Jedným z prekvapení SlovakiaTechu bolo vystúpenie odborníka na kybernetickú bezpečnosť Eduarda Jenča, ktorý priamo pred divákmi z pódia simuloval hackerský útok na jadrovú elektrárňu. „Ľuďom v sále naskakovali zimomriavky z toho, akí sme zraniteľní v online priestore“, povedal po tomto vystúpení prezident SlovakiaTechu Juraj Miškov.

AirCar od Štefana Kleina. Foto: SlovakiaTech 2021

Najväčším lákadlom tohtoročného SlovakiaTechu však bol profesor Štefan Klein a jeho lietajúci automobil AirCar. Tento Slovák, ktorý sa vo svete preslávil Aeromobilom dnes so svojím novým strojom jazdí po cestách i lieta vo vzduchu. „Toto je principiálne nové riešenie, ktoré má úplne nové patenty, inú transformáciu z auta na lietadlo a dizajn evokuje viacej formu športového automobilu. Navyše nový spôsob transformácie umožňuje veľmi bezpečné a stabilné lietanie, čo už dokazuje vyše 50 nalietaných hodín AirCaru,“ pochválil sa jeho konštruktér. Dokonca v júni tohto roka už absolvoval aj prvý medzimiestsky let z Nitra do Bratislavy, čím si splnil sen priletieť i prejsť z letiska na jednom stroji do svojej obľúbenej kaviarne. Podľa Kleina je teraz prioritou nájsť investora na ďalší prototyp AirCaru, ktorý by mal mať silnejší a výkonnejší letecký motor a už štvormiestnu kabínu.

K sprievodným podujatiam konferencie SlovakiaTech 2021 patrila aj výstavná časť - EXPO, na ktorej predstavili svoje horúce technologické novinky domáce vzdelávacie inštitúcie Technická univerzita Košice a **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Podľa primátora Košíc Jaroslava Polačka, sem prišli mladí ľudia, ktorí sú „smart“ a ktorí vidia už ďalšiu priemyselnú revolúciu a ktorí posúvajú našu spoločnosť dopredu. „Ja sa veľmi teším, že tu máme aj naše univerzity a s nimi naozaj máme veľmi nadštandardnú

spoluprácu. To čo si už aj Košičania všimli je, že tu máme najmodernejšie fontány na svete riadené IT technikou práve z Technickej univerzity," pochválil sa pri návšteve SlovakiaTechu primátor východoslovenskej metropoly.

Toto podujatie má podľa predsedu Košického samosprávneho kraja Rastislava Trnku ambíciu postupne zastaviť „brain drain“ (odliv mozgov, pozn. red.) a zároveň zatriktívnenie inovatívneho sektora a pritiahnutie „mozgov“ sem na východné Slovensko. „Veríme, že v spolupráci s krajom, mestom, univerzitami, Slovenskou akadémiou vied, lokálnymi podnikateľmi a zároveň aj s investormi zo zahraničia vytvoríme podmienky pre inovácie na východnom Slovensku, tu v Košickom samosprávnom kraji,“ uviedol košický župan. Podľa Trnku dôkazom, že to s inováciami v regióne myslia vážne je založenie Inovačného centra Košického kraja, ktoré by malo pomáhať startupom a inováciám v Košickom samosprávnom kraji priniesť investície až vo výške 300 miliónov eur.

Podľa zakladateľa podujatia Juraja Miškova, „SlovakiaTech je akýsi booster, ktorý má naštartovať slovenské inovačné firmy, aby si potom mohli žiť svojím životom a úspešne sa rozvíjať.“ Ako dodal, už teraz hľadá nové nápady a myšlienky, ako zatriktívniť nasledujúci 4. ročník tohto najväčšieho inovačného a technologického podujatia na Slovensku.

Autor: vdrabikova

Krištáľové krídlo predstavilo porotcov jubilejného 25. ročníka

📅 29. 9. 2021, 10:26, Zdroj: ta3.com 📄, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Užívateľov za deň: 68.9 tis. GRP: 1,53 OTS: 0,02 AVE: 967 Eur

Krištáľové krídlo je každoročne udeľované ocenenie významným osobnostiam na Slovensku, ktoré dosiahli vo svojom odvetví mimoriadnej odbornosti a úspechu. Ocenenie sa udeľuje od roku 1997 a tento rok prebieha jeho 25. ročník. Ocenenia udeľuje veľká porota za mimoriadny prínos v rôznych oblastiach spoločenského, kultúrneho, hospodárskeho a verejného života. Ocenenými kategóriami sú filantropia, hospodárstvo, publicistika a literatúra, divadlo a audiovizuálne umenie, výtvarné umenie, šport, medicína a veda, pričom počet kategórií sa rozrastá. V roku 2018 bola pridaná hudba a inovácie a startupy. O ocenení v každej kategórii rozhoduje porota zložená z odborníkov pôsobiacich v danej oblasti. Hlavnou myšlienkou Krištáľového krídla je podľa organizátorov „objavovanie a vyzdvihnutie jedinečných ľudí a ich profesionálnych výkonov, ktoré si zaslúžia úctu“. Udeľuje sa i mimoriadna cena za celoživotné dielo, mimoriadny úspech v zahraničí či iný významný počin.

Aktuálne zloženie odborných porôt pre jednotlivé kategórie 25. ročníka Krištáľového krídla predstavila jeho riaditeľka Katarína Srkala spolu s garantkou projektu Dankou Bartekovou na športovom dni v Piešťanoch. K niekoľkoročným členom poroty, akými sú Ján Ťapák, Ľuboš Šrámek, Anton Šulík, Marcel Merčiak, Richard Lintner či napríklad Ján Bilinský, pribudli do radov odbornej poroty aj nováčikovia. Po prvý raz budú o nominovaných a laureátoch Krištáľového krídla rozhodovať Mária Horváthová, Matej Drlička, Julián Lukáček či Eva Gažová - laureátka ocenenia Krištáľové krídlo za rok 2020.

„Prestíž Krištáľového krídla je z veľkej časti založená na prestíži porotcov, ktorí patria medzi výnimočné osobnosti rôznych oblastí života na Slovensku. Noví porotcovia pritom pôsobia ako svieži vietor vďaka ich novým nápadom a návrhom. Prvé stretnutie Veľkej poroty Krištáľového krídla pre rok 2021 sme sa rozhodli usporiadať v Piešťanoch, kde si mohli počas športového dňa zasúťažiť členovia poroty spolu so známymi osobnosťami a partnermi Krištáľového krídla,“ informovala riaditeľka Krištáľového krídla Katarína Srkala.

Zdroj foto: archív KK

Krištáľové krídlo čaká jubilejný 25. ročník.

Pri Jaslovských Bohuniciach sa aj strieľalo! Pri všetkej bezpečnosti si hostia a členovia poroty zastrieľali spolu s garantkou Krištáľového krídla športovou strelkyňou a bronzovou medailistkou z Olympijských hier v Londýne Dankou Bartekovou. Výber poroty jubilejného ročníka Danko považuje za kľúčový: „Okrem toho, že majú porotcovia v rukách obrovskú zodpovednosť, dávajú Krištáľovému krídlu kredibilitu a vážnosť. Sme preto nesmierne radi, že sa nám darí mať medzi nimi toľko výnimočných ľudí, ktorí nám pomáhajú spoločne formovať Krištáľové krídlo a aj blížiaci sa jubilejný 25. výročie. Číslo 25 je v športovej strelbe magické práve preto, lebo znamená, že sme ani raz nepochybili a verím, že aj v blízacom sa ročníku dáme plný zásah.“

O laureátoch Krištáľového krídla rozhoduje Veľká porota zložená zo samostatných odborných porôt v každej z 9 kategórií. Aktuálnymi členmi poroty pre blížiaci sa 25. ročník Krištáľového krídla sú:

POROTA 25. ROČNÍK 2021

Predseda Veľkej poroty Krištáľového krídla – generálny riaditeľ COOP Jednota Slovensko – Ing. Ján Bilinský v zastúpení

Výtvarné umenie

Mgr. art. Ján Ťapák – akademický maliar, laureát Krištáľového krídla

Mária Horváthová – kunsthistorička, tajomníčka spolku výtvarníkov Slovenska

Mgr. art. Ivan Pavle – akademický maliar, laureát Krištáľového krídla

Mgr. art. Kristína Schreiberová – umelecká fotografka

Mgr. art. Boris Hanečka – módný dizajnér

Hudba

Roman Juhás – predseda – hudobný dramaturg Rádia Jemné a Rádia Vlna

Andrea Zimányiová – speváčka

Jaroslav Slávik – hudobný producent

Ľuboš Šrámek – džezový hudobník

Mgr. Michal Dzurjanin – riaditeľ programových služieb Slovenského rozhlasu

Divadlo a audiovizuálne umenie

Mgr. art. Anton Šulík – predseda – programový riaditeľ RTVS

doc. Mgr. art. Peter Bebjak ArtD – laureát KK 2020 – Divadlo a audiovizuálne um.

Ivana Mandáková – šéfredaktorka denníka Plus jeden deň

Mgr. Ingrid Fašiangová – generálna riaditeľka Divadla Nová scéna

Matej Drlička – generálny riaditeľ SND

Šport

Anton Siekel – predseda – prezident SOV (Slovenský olympijský výbor)

Mgr. Marcel Merčiak – športový komentátor a moderátor

Róbert Vittek – slovenský reprezentant vo futbale, laureát Krištáľového krídla

Veronika Vadovičová – paralympijská reprezentantka v športovej streľbe

Richard Lintner – slovenský reprezentant v hokeji

Medicína a veda

prof. RNDr. Silvia Pastoreková, DrSc. – predsedníčka – riaditeľka Biomedicínskeho centra SAV, laureátka Krištáľového krídla

prof. MUDr. Mária Frankovičová, PhD. – prof. LF **UPJŠ**, členka predstavenstva VÚSCH, a. s. a laureátka Krištáľového krídla

prof. MUDr. Ľudmila Podracká, CSc. – Prednostka kliniky LF UK a NÚDCH (Národný ústav detských chorôb)

prof. MUDr. Juraj Pechan, CSc. – medicínsky riaditeľ NOU v Bratislave, laureát Krištáľového krídla

prof. MUDr. Michal Mego, DrSc. – onkológ, klinik a vedec, ocenený Veda a technika

Ing. Richard Strapko – predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VŠZP

Publicistika a literatúra

PhDr. Jaroslav Rezník – predseda – generálny riaditeľ RTVS

Mgr. Peter Jankú, PhD., ArtD. – šéfdramaturg rádia Devín

PhDr. Vladimír Puchala – generálny riaditeľ TASR

Ľuboš Kamenistý – šéfredaktor Plus 7 dní

Julián Lukáček – obchodný riaditeľ TA3

Hospodárstvo

doc. Ing. Štefan Rosina, PhD., MBA – predseda – prezident MATADOR Group, laureát Krištáľového krídla

Ing. Michal Ševčík – generálny riaditeľ DXC Technology Slovakia s.r.o.

JUDr. Andrej Farkaš – predseda predstavenstva ECO-INVEST, a. s.

Ing. Vladimír Bakeš – predseda predstavenstva a generálny riaditeľ poisťovne Kooperativa, a. s.

Filantropia

Ing. Michal Teplica – predseda – generálny riaditeľ News and Media Holding

Eva Gažová – národná riaditeľka Special Olympics Slovakia, laureátka ocenenia Krištáľové krídlo 2020

Mgr. Igor Čekirda – predseda Správnej rady Nadácie TA3

Mgr. Marta Gajdošíková – riaditeľka Dvojky RTVS

Mgr. Marek Machata – laureát ocenenia Krištáľové krídlo za rok 2017

Inovácie a startupy

Ing. Dušan Guláš – predseda – konateľ spoločnosti RESPECT

Marek Šándor – konateľ spoločnosti STARTITUP

Mgr. Martin Holák, PhD. – generálny riaditeľ Slovak Business Agency

Dušan Duffek – spoluzakladateľ 0100 Ventures

Ing. Peter Zálešák – predseda predstavenstva Nay, a. s.

Zdroj foto: archív KK

Porotcovia Krištáľového krídla sa stretli na športovom dni v Piešťanoch.

Krištáľové krídlo predstavuje už štvrtoročie poklonu a odmenu za výnimočné ľudské počiny. Dnes je hodnotou overenou časom a osobnosťami, ktoré sú jeho laureátmi. Krištáľové krídlo patrí tým, ktorí sa neboja osobitosťou, tvorivosťou, talentom a umeleckým cítením vyčnievať z davu a zostať pritom ľudskými.

„ Spomínam si na chvíľu, ako som pred 25 rokmi presviedčala všetkých o dôležitosti myšlienky Krištáľového krídla. Mojim cieľom bolo a stále je, odmeňovať a dávať do pozornosti významné osobnosti, ktoré svojou prácou robia náš život plnším, krajším a hodnotnejším. Takých jednotlivcov nájdeme v nemocniciach, riaditeľských kreslách, na doskách, ktoré znamenajú svet či na olympiáde. Usilujeme sa nájsť najlepších medzi vynikajúcimi. A vždy, keď sa nám to podarí, vložíme im do rúk malý symbol – krídlo z krištáľu. To je naše „ďakujem“, naša poklona a odmena za ich nadpriemerné výkony, prelomové myšlienky, nápady, ktoré nás posúvajú vpred, za každodennú snahu zlepšiť kvalitu života jednotlivca i spoločnosti. Je mi cťou byť súčasťou tejto tradície už dvadsaťpäť rokov,“ uzatvára zakladateľka a producentka Krištáľového krídla Mária Vaškovičová.

Už tradične dáva Krištáľové krídlo možnosť širokej verejnosti zasielať návrhy na nominácie za uplynulý rok. Do procesu zasielania návrhov na nominácie osobností sa môže zapojiť aj verejnosť, teda každý občan Slovenskej republiky a to prostredníctvom online formulára . Nomináčna kampaň prebieha do 30.11.2021.

Zdroj foto: archív KK

Porotcovia Krištáľového krídla si vyskúšali aj menej tradičný šport.

Autor: TA3.COM | TELEVÍZIA TA3

Košice privítali 20. ročník medzinárodnej konferencie [☑](#)

📅 29. 9. 2021, 10:07, Zdroj: [teraz.sk](#) [☑](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Užívateľov za deň: 26.5 tis. GRP: 0,59 OTS: 0,01 AVE: 695 Eur

Košice privítali 20. ročník konferencie Pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov Konzorcium Partnerstvo za mier.

Bratislava 29. septembra (Teraz.sk) - V metropole východného Slovenska od 27. septembra do 1. októbra 2021 prebieha už 20. ročník konferencie Pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov Konzorcium Partnerstvo za mier. Vrcholné vedecké podujatie Pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov Konzorcium Partnerstvo za mier zorganizoval Vojenský historický ústav (VHÚ) v Bratislave v spolupráci s Centrom pre výskum vojenských dejín a sociálnych vied Bundeswehru v Postupime a **Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** pod záštitou ministra obrany SR Jaroslava Naďa. Na svojej internetovej stránke o tom informuje Vojenský historický ústav.

„Som rád, že pre Slovensko je to už tretia príležitosť na usporiadanie tejto konferencie. V Bratislave sme sa už dvakrát stretli, v roku 2006 a v roku 2014. Z tohto dôvodu sme si ako miesto nášho stretnutia vybrali historické mesto Košice,“ uviedol v úvodnom príhovore riaditeľ Vojenského historického ústavu, plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD. "Konferencia nie je pre mňa a mojich kolegov len príležitosťou predstaviť plody nášho výskumu, ale aj zostať v kontakte s aktuálnymi trendmi vo vede a dozvedieť sa o témach, ktorými sa zaoberajú naši kolegovia zo zahraničia. Preto sa obzvlášť teším na tohtoročnú tému. Otázky súvisiace so začatím a ukončením konfliktov sa mi zdajú veľmi dôležité a tvorcovia politik v našich príslušných krajinách by ich mali ešte viac zastávať. Z histórie je potrebné sa poučiť, aby sa neopakovala a zároveň je potrebné dobre interpretovať históriu, pričom nerozumný výklad historických udalostí sa môže ukázať ako veľmi zavádzajúci,“ dodal.

Program konferencie je zostavený z 22 referátov zaradených do 7 tematických blokov. Cieľom je podľa VHÚ prezentácia najnovších výsledkov vedeckého bádania odborníkov zo 17 štátov sveta v oblasti prechodu krajín z mieru do vojny a z vojny do mieru, s primárnym zohľadnením vojenských, ale aj nevojenských faktorov vzniku vojen, ako aj súvisiacich dynamických procesov, národných, hospodárskych alebo bezpečnostných záujmov krajiny, úlohy verejnej mienky či vplyvu medzinárodného prostredia.

Výsledkom diskusií vojenských historikov, ale aj odborníkov v oblasti politológie, sociológie, bezpečnostných štúdií a ďalších vedeckých odborov z 15 európskych krajín, ale aj z Izraela a USA bude podľa VHÚ "unikátny súbor analýz, ktoré rozšíria nielen vedecké poznanie danej problematiky, ale môžu sa stať dôležitým zdrojom informácií pre politických lídrov, aby sa v budúcnosti neopakovali chyby minulosti".

Autor: Teraz.sk

.jednoducho veda: Špeciál s finalistami ocenenia ESET Science Award [↗](#)

📅 29. 9. 2021, 11:03, Zdroj: kandomesta.sk [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Užívateľov za deň: 1.8 tis. GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 240 Eur

Bratislava, Slovensko

Štvrtok 30.09.2021, 18:00

ESET Science Award je ocenenie pre mimoriadne osobnosti slovenskej vedy - výnimočné vedkyne a vedcov, mladé vedecké talenty aj vysokoškolské pedagogičky a pedagógov. Spolu s Paulínou Böhmerovou z Nadácie ESET a moderátorom Jurajom Petrovičom si predstavíme tohtoročných finalistov v hlavnej kategórii Výnimočná osobnosť slovenskej vedy 2021, ktorými sú:

Imrich Barák z Ústavu molekulárnej biológie Slovenskej akadémie vied v Bratislave

Ján Dusza z Ústavu materiálového výskumu Slovenskej akadémie vied v Košiciach

Martin Gmitra z Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Katarína Mikušová z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave

Jozef Ukropec z Biomedicínskeho centra Slovenskej akadémie vied v Bratislave

Košice privítali 20. ročník konferencie [✉](#)

📅 29. 9. 2021, 16:24, Zdroj: vydavatelstvo-mps.sk [✉](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Užívateľov za deň: 787 GRP: 0,02 OTS: 0,00 AVE: 84 Eur

Pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov Konzorcium Partnerstvo za mier

V dňoch 27. septembra až 1. októbra 2021 sa v metropole východného Slovenska uskutočňuje už 20. ročník konferencie Pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov Konzorcium Partnerstvo za mier.

Vrcholné vedecké podujatie Pracovnej skupiny pre štúdium vojnových konfliktov Konzorcium Partnerstvo za mier zorganizoval Vojenský historický ústav v Bratislave v spolupráci s Centrom pre výskum vojenských dejín a sociálnych vied Bundeswehru v Postupime a **Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** pod záštitou ministra obrany SR.

Vzácnych hostí – účastníkov medzinárodnej konferencie, na úvodnom stretnutí privítal v zastúpení ministra obrany SR plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD., riaditeľ Vojenského historického ústavu v Bratislave.

Vo svojom príhovore uviedol aj nasledovné: „Som rád, že pre Slovensko je to už tretia príležitosť na usporiadanie tejto konferencie. V Bratislave sme sa už dvakrát stretli, v roku 2006 a v roku 2014. Z tohto dôvodu sme si ako miesto nášho stretnutia vybrali historické mesto Košice. Konferencia nie je pre mňa a mojich kolegov len príležitosťou predstaviť plody nášho výskumu, ale aj zostať v kontakte s aktuálnymi trendmi vo vede a dozvedieť sa o témach, ktorými sa zaoberajú naši kolegovia zo zahraničia. Preto sa obzvlášť teším na tohtoročnú tému. Otázky súvisiace so začatím a ukončením konfliktov sa mi zdajú veľmi dôležité a tvorcovia politik v našich príslušných krajinách by ich mali ešte viac zastávať. Z histórie je potrebné sa poučiť, aby sa neopakovala a zároveň je potrebné dobre interpretovať históriu, pričom nerozumný výklad historických udalostí sa môže ukázať ako veľmi zavádzajúci.“

Cieľom medzinárodnej konferencie, ktorej program je zostavený z 22 referátov zaradených do 7 tematických blokov, je prezentácia najnovších výsledkov vedeckého bádania odborníkov zo 17 štátov sveta v oblasti prechodu krajín z mieru do vojny a z vojny do mieru, s primárnym zohľadnením vojenských, ale aj nevojenských faktorov vzniku vojen, ako aj súvisiacich dynamických procesov, národných, hospodárskych alebo bezpečnostných záujmov krajiny, úlohy verejnej mienky či vplyvu medzinárodného prostredia.

Výsledkom diskusií vojenských historikov, ale aj odborníkov v oblasti politológie, sociológie, bezpečnostných štúdií a ďalších vedeckých odborov z 15 európskych krajín, ale aj z Izraela a USA tak bude unikátny súbor analýz, ktoré rozšíria nielen vedecké poznanie danej problematiky, ale môžu sa stať dôležitým zdrojom informácií pre politických lídrov, aby sa v budúcnosti neopakovali chyby minulosti.

Ďalšie snímky si môžete pozrieť – TU .

Text a foto: Vojenský historický ústav Bratislava /r

Valné zhromaždenie Matice bude 9. októbra [✉](#)

📅 29. 9. 2021, 10:53, Zdroj: [snn.sk](#) [✉](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Užívateľov za deň: **275** GRP: **0,01** OTS: **0,00** AVE: **91** Eur

Valné zhromaždenie Matice slovenskej bude 9. októbra 2021 v Liptovskom Mikuláši. Matičiari si pravidelne po štyroch rokoch volia nové vedenie ustanovizne, hodnotia svoju činnosť za uplynulé roky a predstavujú program na najbližšie roky. V čase neprajnosti štátnych orgánov a hĺbkovej kontroly v Matici, to v Matici jednoduché určite mať nebudú. Na predsedu Matice kandidujú dvaja kandidáti. Súčasný predseda M. Gešper a súčasný predseda Dozorného výboru MS Š. Martinkovič. Matiční delegáti zo všetkých regiónov si na VZ MS v tajnom hlasovaní zvolia predsedu Matice slovenskej, predsedu Dozorného výboru MS a členov Výboru MS. Po novom si už budú voliť výrazne nižší počet členov výboru, pričom táto funkcia je neplatená. Zmenu z 38 na 28 členov odsúhlasili matičiari na Sneme MS v roku 2019 v Liptovskom Mikuláši, aby bolo rozhodovanie o ustanovizni flexibilnejšie. Zároveň obmedzili pre zamestnancov inštitúcie možnosť vykonávať mandát vo výbore súčasne s pracovným pomerom v MS. To má posilniť priamu účasť dobrovoľných matičiarov z regiónov, ako i odborníkov z dobrovoľných vedeckých a záujmových odborov na rozhodovaní o aktuálnych otázkach a smerovaní Matice slovenskej. „Mottom tohto valného zhromaždenia sa stal výrok Alexandra Dubčeka – Nezahynie národ, ktorý sa riadi tak svojím rozumom, ako aj svojím svedomím. Pamätné slová povedal po návrate z Moskvy 27. augusta 1968 v Českom rozhlase v súvislosti s intervenciou Sovietskeho zväzu proti obrodnému procesu vo vtedajšom Československu. V rámci Roka Alexandra Dubčeka 2021 si tým Matica slovenská opäť pripomína Alexandra Dubčeka ako svojho čestného člena, a to po odhalení jeho busty pred sídlom našej ustanovizne v Martine,“ priblížil predseda MS Marián Gešper. Valné zhromaždenie budú sprevádzať prísne protipandemické opatrenia podľa pokynov hygienikov a aktuálneho COVID semafora, platného pre okres Liptovský Mikuláš. Výsledky volieb oznámi Matica slovenská verejnosti po ukončení VZ MS.

3 OTÁZKY pre Lukáša HAVLÍKA, referenta Členského ústredia Matice slovenskej

Valné zhromaždenie Matice slovenskej (MS) sa bude konať 9. októbra 2021 v Liptovskom Mikuláši. V akých priestoroch a koľko matičných delegátov z celého Slovenska prisľúbilo účasť?

Valné zhromaždenie Matice slovenskej (VZ MS) sa uskutoční v Dome kultúry vo veľkej sále na Hollého ulici 4 v Liptovskom Mikuláši. Prebiehal tu aj Snem MS v roku 2019. Nachádzame veľkú ústretovosť u primátora mesta Jána Blcháča, za čo mu treba poďakovať. Momentálne sa uzatvárajú počty a účastníci budú atakovať hranicu štyristo delegátov a hostí.

Na Slovensku zúri tretia vlna pandémie ochorenia COVID-19. Valné zhromaždenie sa však uskutoční. Aké budú obmedzenia?

Treba oznámiť že zhromaždenia subjektov verejnej správy organizované zo zákona sa môžu konať aj počas prísnejších opatrení, teda aj naše VZ MS sa bude môcť realizovať. Budeme vychádzať z aktuálnych opatrení a predpokladať, že aj VZ MS bude prebiehať za určitých hygienických a bezpečnostných nariadení. S istotou môžeme počítať, že to nebude v štandardnom režime bez obmedzení. Preto chceme odporučiť delegátom, aby sa správali zodpovedne a ohľaduplne a dodržiavali všetky protipandemické opatrenia, ktoré budú v tom čase a danom regióne platiť.

Prezradte, ktorí kandidáti získali dostatočný počet nominácií na funkciu predsedu Matice a predsedu Dozorného výboru MS a koľko nominantov sa bude uchádzať o dvadsaťosem miest vo Výbore MS.

Dostatočný počet nominácií získali dvaja kandidáti na predsedu MS, a to predseda Matice slovenskej JUDr. Marián Gešper a predseda DV MS JUDr. Štefan Martinkovič. Marián Gešper získal nominácie od 207 miestnych odborov, 31 pracovísk, 14 okresných rád, 7 záujmových a vedeckých odborov, 4 krajských rád a 19 odborov Mladej Matice. Štefan Martinkovič získal nominácie od 40 miestnych odborov, jedného pracoviska, dvoch záujmových a vedeckých odborov a jednej krajskej rady. Počet nominácií na predsedu Dozorného výboru MS získali taktiež dvaja kandidáti, a to doc. Ing. MVDr. Ján Buleca, PhD., a súčasný riaditeľ členskej základne PhDr. Martin Fejko. Na kandidovanie do výboru splnilo podmienky 47 kandidátov a do dozorného výboru 17 kandidátov.

List delegátom Valného zhromaždenia MS

Tohtoročné Valné zhromaždenie Matice slovenskej sa bude konať len jeden deň – v sobotu 9. októbra 2021. Svoj príchod si načasujte tak, aby ste stihli začiatok Valného zhromaždenia Matice slovenskej o 10.30 hodine. Odporúčame Vám však prísť do priestorov Domu kultúry v Liptovskom Mikuláši, Hollého 4, 031 01 Liptovský Mikuláš, najneskôr o 10.00 hodine kvôli prezentácii delegátov valného zhromaždenia. Pri prezentácii účastníkov zasadnutia, ktoré sa uskutoční 9. októbra v čase od 7.30 hodiny do 11.00 hodiny, si prevezmete kandidačné listiny, hlasovacie lístky, lístky na stravu, resp. v prípade covidových opatrení zabalenú suchú stravu a minerálku, prípadne iné písomné materiály. Materiály, ktoré ste obdržali poštou si vezmite so sebou.

Úhrada za dopravu hromadným dopravným prostriedkom bude preplatená na základe predloženého cestovného lístka. Cestovný lístok sa prikladá k tlačivu cestovného príkazu. V prípade použitia vlastného motorového vozidla, ktorým sa dopravia delegáti, budú delegátovi vodičovi preplatené cestovné náklady len v cene cestovného lístka (prepravovaní 1 až 3 delegáti). To znamená len jednému delegátovi, ktorý je zároveň vodičom. Pri plnom obsadení vozidla delegátmi (v počte 4 alebo 5 osôb) bude majiteľovi vozidla (delegátovi) vyplatená cena pohonných hmôt vrátane amortizácie. Pre výpočet a vyplatenie náhrad bude potrebné predložiť zoznam spolucestujúcich, kópiu

dokladu o havarijnom poistení, kópiu veľkého technického preukazu a doklad o nákupe pohonných látok. Vo vyplnenom cestovnom príkaze sa uvádza aj stav tachometra na začiatku cesty a po príchode do Liptovského Mikuláša. Upozorňujeme Vás, že cestovať na valné zhromaždenie môžu len prihlásení delegáti, ktorých zaregistrovalo členské ústredie MS a formou pozvánky pozvalo na valné zhromaždenie.

Pre delegátov, ktorí majú záujem cestovať spoločnými autobusmi organizovanými Maticou slovenskou prostredníctvom oblastných stredísk, je potrebné kontaktovať príslušného riaditeľa domu, resp. vedúceho oblastného pracoviska Matice slovenskej. Cestovať autobusom môžu len prihlásení delegáti valného zhromaždenia, ktorých zaregistrovalo členské ústredie MS a formou pozvánky pozvalo na valné zhromaždenie.

PREDSTAVENIE KANDIDÁTOV NA PREDSEDU MATICE SLOVENSKEJ

Marián GEŠPER: Nevzdávajme sa a zotrvajme na národnej ceste

Živú matičnú kultúru nenahradí nič

JUDr. Marián GEŠPER začal pôsobiť v Matici slovenskej ešte ako mladý matičiar. V dobrovoľníckych pozíciách spoznal celú ustanovizeň, jej fungovanie a význam. Bol jej tajomníkom, podpredsedom a od roka 2017 aj predsedom. O tento post sa uchádza druhýkrát. Má štyridsaťjeden rokov, je ženatý a povoláním právnik.

Matica slovenská (MS) prežila štvorročné obdobie od ostatného Valného zhromaždenia MS v roku 2017 najmä s programom stabilizácie vnútramatičných vzťahov a plánovania nových, predovšetkým kultúrno-osvetových projektov. Podarilo sa MS naplniť svoju víziu spred štyroch rokov? V čom najprínosnejšie?

Budem veľmi úprimný – nikto od miestnych odborov až po vedecké pracoviská v Martine nemal počas štyroch rokov na ružiacich ustlané. Žijeme vo veľmi ťažkom čase. Nie sú to deväťdesiate roky, keď bola podpora Matice od spoločnosti a štátu veľmi vysoká. Môžeme však s optimizmom povedať, že sme so čtou dosiahli pre ustanovizeň pri všetkých obmedzeniach maximum. Ubránili sme ju a odrazili vážne pokusy ministerstva kultúry o oklieštenie našej Matice. Vytrvalo sme pracovali na kultúrnych a vedeckých aktivitách aj v pandémie. Veľa sa urobilo pre jednotu ustanovizne a matičiarov. Vo Výbore MS už nie sú nezmieriteľné rozpory ako pred rokom 2016. Cítiť pracovnú atmosféru a entuziazmus, čo považujem pri vonkajšom rozdelení slovenskej spoločnosti za veľké pozitívum. Veď aj naše stanovky nám pripomínajú, že „Slovenská Matica je jednota milovníkov národa a života slovenského“. Bez jednoty matičiarov to nejde. Vážim si naše členky a členov, ktorí odmietli nezmyselné rozbroje, škodiace iba ustanovizni. No aj po štyroch rokoch stmelovania vidíme pár jednotlivcov, ktorí pokračujú v politikárčeni, sú už však vo výraznej menšine. Naša štvorročná cesta zmierovania bola úspešná, krok za krokom navraciame autoritu Matice v spoločnosti i medzi politikmi. Ako vieme, bola už značne oslabená. Stabilnejšie matičné pomery, na ktorých musíme pracovať aj v budúcnosti, v oveľa väčšej miere umožnili naplniť naše poslanie od folklóru cez vedu až po vydavateľskú činnosť. To, samozrejme, kole oči večným pochybovačom.

Matica slovenská prežila ostatné dva roky v komplikovanej atmosfére globálnej pandémie ochorenia COVID-19. Protipandemické opatrenia postihli ustanovizeň prierezovo celou jej činnosťou. Ako hodnotíte činnosť MS počas pandémie 2019 – 2020?

Živú kultúru nenahradí nič. To cez pandémiu pochopili aj tí, ktorí nútili kultúrne inštitúcie preniesť svoju činnosť na internet. Ale naša ustanovizeň nie je virtuálna. Matica sú predovšetkým ľudia s kolektívnym historickým i matičným vedomím. Matičiar sa dokázali prispôsobiť mnohým zložitým obdobiam. Aj teraz sme preukázali, že sa počas pandémie dá pokračovať v práci. Nastavili sme pracoviská na nové tzv. pandemické úlohy a dočasným striedavým režimom profesionálnych útvarov sme zabezpečili, aby činnosť pokračovala. Práve počas obmedzujúcich opatrení sme obnovili matičnú Bibliotéku namiesto tej, ktorú nám v roku 2000 zobrali. Vydavateľská a odborná činnosť bola hodnotná, veď sme získali knižné ocenenie Titul roka. Vydávame i nové matičné časopisy a šírime ich v regiónoch, čím dávame ľuďom alternatívu v mori informácií tzv. liberálnych médií. Informačné ústredie pripravilo s vedeckými útvarmi a regionálnymi pracoviskami sériu dokumentov o slovenských dejinách či iné mediálne aktivity. A to nielen pre verejnosť, ale špeciálne i pre školy. Často sa stáva, že na významné výročia nezabudla jedine Matica slovenská, hoci nás niektorí vyhlasovali za duplicitných! Štát svojimi opatreniami obmedzil naše podujatia, no aj tak sme v roku 2020 veľa stihli a vyplatili realizované projekty regionálnej kultúry. To neurobili ani bohatšie inštitúcie.

V roku 2020 vládna koalícia rozhodla o výraznom znížení dotácie Ministerstva kultúry SR pre MS na aktuálny rok 2021, a to o 400-tisíc nižšie. Ekonomickú situáciu teda nezhoršila len pandémia, ale aj rozhodnutie štátu. V čom vidíte príčinu takéto postoja štátu voči národnej kultúrnej ustanovizni?

Nevedomosť a ideologická predpojatosť voči matičiarom na ministerstve kultúry, čo však má liberálne pozadie. Zbytočne sa nebičujeme, že vraj je na vine Matica, že matičiar majú byť ešte viac sebakritickí. Sebakritickosť si už niektorí zamieňajú s ponižovaním matičiarov a ustanovizne. Naposledy sme to zažili v roku 2000 za ministra Milana Kňažka, keď Maticu pripravili o budovy, SNK i matičné fondy. Je to rovnaká šablóna. Mediá teraz i vtedy viedli štvavú kampaň proti Matici. Napriek tomu sme ministerku trepezlivo a profesionálne upozorňovali, že tým poškodí najmä matičiarom v regiónoch. Cez mediá im odkázala, že pre nich nemá pochopenie. Nemusíme si nahovárať, že sa to skončilo. Maticu slovenskú budeme brániť naďalej. Máme prvé pozitívne výsledky, keď sme našli podporu aj v rôznej

časti politického spektra. Len vytrvať!

Národná ustanovizeň si počas svojej 158-ročnej existencie prežila mnohé komplikované obdobia. V Matici slovenskej jej predstavitelia vždy hľadali predovšetkým do budúcnosti. Ako vidíte MS v 21. storočí a s akým programom by mala prežiť najbližšie štyri roky?

Matičné voľby nemôžu byť „kortešačkou“. Bola by to urážka našich predchodcov, aby sa robila súťaž, „kto dá matičiarom ľúbivejšie predvolebné sľuby“. Matica slovenská nie je politická strana a kandidáti na predsedu by sa nemali prejavovať rozposielaním pamfletov. Toto nemá miesto v posvätej matičnej myšlienke. Dôležité je, čo už kandidáti urobili, či to, čo sľubujú, presadzovali doteraz v inej funkcii. V rámci programu udržíme a nepredáme žiadnu matičnú budovu a zachováme všetky Domy MS v regiónoch. Tie musia pracovať pre členskú základňu. Nadviážeme na prvé pozitíva v Neografii, ktorá sa po ťažkostiach opäť dostáva do zisku. Aj pri podpore miestnych odborov, matičných aktivistov a umeleckých kolektívov budeme plánovať našu prácu v dlhodobých horizontoch. Zakladatelia nám dali nadčasové poslanie, ktoré zostáva, mení sa iba jeho aktuálna forma. V tomto zložitom období ďalšia matičná generácia postupne prevzala štafetu, čím sme zachránili kontinuitu ustanovizne. Uvedomme si, že nielen mládež, ale celá spoločnosť je médiami vychovávaná k materializmu, vlastnému prospechu a odporu k všetkému národnému. Preto si vážme všetkých úprimných matičných činovníkov. Naďalej spoločne pracujme v členskej základni, vede, vydavateľstve i so slovenskými krajinami v zahraničí.

Čo by ste odkázali na záver nielen všetkým matičiarom, ale aj Slovákom a čitateľom SNN?

Nevzdávajme sa a zostávajme na ceste. Slovenskému národu to povedal aj pápež František v Šaštíne. Tieto slová platia i pre nás. Vytrvať na národnej ceste je v tejto situácii to najdôležitejšie. Nenechajme sa oklamať a znechutiť. My veľmi dobre vieme, kto sme a kam kráčame. Naše matičné a národné presvedčenie nám nemôže zobrať nikto, nech sa deje čokoľvek.

Podpora štátu je na rozvoj činnosti národnej ustanovizne

Štefan MARTINKOVIČ: Matica potrebuje jednotu milovníkov národa

Za predsedu Matice slovenskej kandiduje Štefan MARTINKOVIČ. Má sedemdesiatšesť rokov. V Bratislave skončil Právnickú fakultu UK a v roku 1981 získal akademický titul JUDr. z oblasti štátneho práva. Takmer pätnásť rokov pracoval, a to až do roka 1989, vo Vedeckotechnickej spoločnosti v Slovenskej rade ČSVTS, neskôr v Zväze slovenských vedeckotechnických spoločností ako vedúci organizačno-legislatívneho odboru. Po roku 1990 bol najprv zapísaný do Komory Komerčných právnikov, v roku 1996 po absolvovaní advokátskych skúšok sa stal advokátom. Profesiou advokáta vykonával do 15. novembra 2013, keď mu súčasne na základe voľby za predsedu DV MS vznikol pracovný pomer s Maticou slovenskou ako predseda Dozorného výboru Matice.

Matica slovenská (MS) prežila štvorročné obdobie od ostatného Valného zhromaždenia MS v roku 2017 najmä s programom stabilizácie vnútromatičných vzťahov a plánovania nových, predovšetkým kultúrnoosvetových projektov. Podarilo sa MS naplniť svoju víziu spred štyroch rokov? V čom najprínosnejšie?

Štyri roky je relatívne krátky čas na to, aby sme mohli hovoriť o završení stabilizácie vnútromatičných vzťahov. V každom prípade si treba vyjasniť funkčné postavenie a úlohy napríklad Výboru MS ako najvyššieho výkonného orgánu, pristúpiť k vymedzeniu postavenia štatutárneho orgánu – predsedu MS, resp. hovoriť o kolektívnom štatutárnom orgáne, napríklad Predsedníctve MS, a prebudovať v týchto súvislostiach organizačný poriadok a upraviť Stanovy MS. Navyše, v tejto oblasti treba „prekopať“ celkovú systemizáciu aparátu a vyjasniť vzťahy volené orgány – aparát. K druhej časti otázky sme v tejto oblasti len na začiatku tvorby plnohodnotných kultúrnoosvetových projektov, ich zmysluplnosti vrátane predstavy o očakávaných výsledkoch. Pokiaľ ide o program, resp. jeho obsah, v MS po VZ v roku 2017 nemožno tvrdiť, že sa nevykonalo dosť pozitívneho, najmä na úrovni miestnych odborov, no ako predseda DV so zreteľom na plnenie prijatých uznesení VZ a následného snemu sme ešte veľa dlžní aj po budúcom VZ.

Matica slovenská prežila ostatné dva roky v komplikovanej atmosfére globálnej pandémie ochorenia COVID-19. Protipandemické opatrenia postihli ustanovizeň prierezovo celou jej činnosťou. Ako hodnotíte činnosť MS počas pandémie 2019 – 2020?

Napriek tomu, že nemohli fyzicky zasadať príslušné orgány MS, výkonní pracovníci a zamestnanci MS počas dosť dlhého obdobia mali ústredný pokyn pracovať „z domu“. Pri dobrom riadení a ukladaní úloh sa z pohľadu na dosiahnuté výsledky mohlo vykonať viac, najmä v koncepcnej oblasti, napríklad pri spresnení hlavných kritérií v rámci hlavných aktivít, regionálnej kultúre, aby sa z hľadiska ich obsahového zamerania mohlo následne skvalitňovať ich uplatnenie v praxi a v nemalej miere sa mohlo intenzívnejšie pracovať na príprave nadchádzajúceho VZ.

V roku 2020 vládna koalícia rozhodla o výraznom znížení dotácie Ministerstva kultúry SR pre MS na aktuálny rok 2021, a to o 400-tisíc nižšie. Ekonomickú situáciu teda nezhoršila len pandémia, ale aj rozhodnutie štátu. V čom vidíte príčinu takého postoja štátu voči národnej kultúrnej ustanovizni?

Štátna a účelová dotácia nie je a nemôže byť našim cieľom. Je to prostriedok na rozvoj činnosti a treba stanoviť obsah, konkrétne úlohy, pretože dotácia sa poskytuje v zmysle zákona o MS na plnenie vymedzených úloh Matice odhora až dolu, teda až po základné organizačné zložky. Je pre nás podstatné a zaväzujúce, aby sme žiadali o poskytnutie štátnej účelovej dotácie najmä na našu činnosť,

nie však len pre ústredie. Veci treba dať na správnu mieru. Matica na rok 2021 dostala o desať percent menej z konštantného základu 1,5 milióna. Pokiaľ ide o čiastku 400-tisíc eur, bola to samostatná čiastka, ktorú Matica priebežne dostávala navyše na požiadanie od konštantného základu. Je na škodu, že po prvom prijatí u pani ministerky nepokračoval konštruktívny dialóg Matica – ministerstvo kultúry.

Národná ustanovizeň si počas svojej 158-ročnej existencie prežila mnohé komplikované obdobia. V Matici slovenskej jej predstavitelia vždy hľadeli predovšetkým do budúcnosti. Ako vidíte MS v 21. storočí a s akým programom by mala prežiť najbližšie štyri roky?

Minulá sláva vešť slávu budúcu len vtedy, ak vieme odpovedať na výzvy dneška. Matica je nepochybne aj dnes potrebná inštitúcia, a aby dobre fungovala, dôležitý je obsah jej programu, o ktorého užitočnosti treba presvedčiť štát, jeho orgány, ale aj národ, z ktorého vzišla, a celú verejnosť. Chcem zdôrazniť základný atribút: jednota milovníkov národa si v prvom rade vyžaduje jednotu v Matici, a to najmä v programových úlohách postavených na obdobie štyroch rokov po VZ, ale aj vo vzájomných vzťahoch. Matičná veda – rozvoj duchovnosti, vnútorný život v Matici v celej svojej vertikále vrátane prirodzeného rozvoja demokracie a dodržiavania jej základných princípov, táto úloha nie je ešte stabilne v Matici uchopená. Komplexne postaví a budovať programy (aj súťaže) v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva, jeho uchovávanie a ochranu a obnovovanie národných a ľudových tradícií. V načrtnutých pilieroch má Matica pôsobiť v danom čase. Citácie o akejsi nadčasovosti Matice zavádzajú k večnosti, to si nenamýšľajme! Matica tu nebude večne. Ak matičiari nebudú sebakritickí, ak nám budú sebareflexia a kritika cudzie a neprístupné, pokrok neočakávajme. Po naplnení naznačených pilierov by sa Matica mohla stať strediskom rozvíjania kultúrnych aktivít, strážkyňou identity slovenského národa, a to už aj preto, že sme národ s poddimenzovaným sebedomím.

Treba vyžadovať vyššiu odbornosť matičných zamestnancov, budem spoluvytvárať podmienky na spravodlivejší a objektívnejší volebný systém, jednoznačne podporím prenesenie časti kompetencií na krajské rady vrátane právnej subjektivity a finančných prostriedkov.

Čo by ste odkázali na záver nielen všetkým matičiarom, ale aj Slovákom a čitateľom SNN?

Matičiarom aby si lepšie všímali, aké podmienky im vytvárajú orgány (výbor, predsedníctvo, vedúci funkcionári, vedúci pracovníci a jednotlivé pracoviská na ústredí MS) na činnosť.

Slovákom národ a celá spoločnosť Maticu potrebuje a zároveň Matica potrebuje ich ochranu za predpokladu, že vykonáva verejnosprospešné aktivity na rozvoj národného života.

Čitateľom SNN želim predovšetkým, aby so záujmom čítali národnú tlač, najmä vtedy, ak jej obsah je pútavý, má aktuálnu výpovednú hodnotu a že sú to aktuálne a objektívne správy najmä o živote v Matici.

Nemôžeme sa tváriť, že je všetko v poriadku, dokonca že sme dobrí alebo veľmi dobrí. Nie je to pravda. Očakávam podstatnú zmenu v riadení Matice, v jej správnom smerovaní v činnosti, v opätovnom získaní rešpektovaného mena MS, ako aj jej postavenia v spoločnosti. K tomu všetkému – v prípade môjho zvolenia do funkcie predsedu – chcem prispieť. Ale aj tým, že svoju mzdu z MS venujem na činnosť Matice s dôrazom na regionálnu kultúru a hlavné aktivity na základe verejného prísľubu – a to všetko spolu s ostatnými angažovanými matičiarimi.

PREDSTAVENIE KANDIDÁTOV NA PREDSEDU DOZORNÉHO VÝBORU MATICE SLOVENSKEJ

PhDr. Martin FEJKO

V súčasnosti pôsobí v Matici slovenskej ako riaditeľ Členského ústredia MS. V nominačnom procese získal podporu 195 miestnych odborov, 31 pracovísk, 14 oblastných rád, 7 záujmových a vedeckých odborov, 4 krajských rád a 19 odborov Mladej Matice.

Od roka 2007 som členom MS, pôsobil som ako mladý matičiar v OMM Vranov nad Topľou, následne aj v MO MS v Davidove. Z tejto obce som aj rodákom. Pre kandidatúru na predsedu DV MS som sa vzdal nominácie na predsedu MO MS. V ČÚ som pracoval od roka 2011 ako KOP, v júli 2013 som sa stal povereným riaditeľom ČÚ a od septembra 2015 na základe výberového konania ma vymenoval bývalý predseda za riaditeľa. Vyštudoval som Fakultu Verejnej správy **UPJŠ** v Košiciach, kde som po úspešnom absolvovaní rigorózneho skúšky získal titul PhDr. Som slobodný, mám štyridsaťjeden rokov.

Moje smerovanie k národným a matičným myšlienkam sa zrodilo už v rodine a pokračovalo na základnej škole až po samotné zamestnanie v MS. Mal som šťastie, že mojím triednym učiteľom sa stal R. Jevín, aktívny matičiar pôsobiaci nielen vo vranovskom okrese. Jeho nadšenie pre matičné veci a ideály, rodičovský prístup a bezpochyby jeho koncoročné výlety za národnými dejateľmi a ich pôsobiskami stáli za mojím vrúcnyim vzťahom už od mladých čias k MS.

Začiatkom roka 2011 som dostal ponuku pracovať v ústredí v Martine. Neváhal som. Podstatnú časť svojho profesionálneho života som preto prežil v MS. Prácu pre MS som vždy vnímal a vykonával ako poslanie, nie ako zamestnanie, pretože spolupodieľať sa na uchovávaní dedičstva našich otcov považujem za česť. Som otvorený človek, rád cestujem. Najhlavnejším poslaním práce môjho súčasného pracovného zaradenia je predovšetkým metodicky pomáhať našim matičiarom v ich odboroch, kluboch, oblastných strediskách, OR a KR po celom SR. Je to práca, ktorá ma naplňuje, pretože som vzišiel z radov matičného hnutia. Poznám preto dobre

problémy odborov, matičiarov. Aj náš MO MS v Davidove realizuje podujatia podobné podujatiam MO v iných častiach Slovenska. Ich príprava si vyžaduje ochotu a nadšenie, dobrovoľníctvo, začo patrí našim členom veľké poďakovanie. Preto ma vôbec neprekvapujú požiadavky matičiarov. Som spolutvorcom všetkých legislatívnych noriem, ktoré sú v súčasnosti v platnosti, ako napríklad stanovy alebo zriaďovacie listiny či štatúty KR a OR a mnohé ďalšie, alebo také, ktoré sú v prípravnom konaní. Znalosť matičného hnutia, pomoc aktivitám odborov, metodická súčinnosť s D MS a OP MS či OR a KR alebo organizovanie mimoriadnych VZ MO MS, kde som aktívne riešil páľčivé problémy matičiarov, je podľa mojej mienky najlepším východiskovým predpokladom na prácu a poslanie predsedu DV MS. Vždy som spolupracoval pri ich riešení aj s DV MS.

Moju základnou úlohou bude, ak, samozrejme, získam od delegátov dôveru, okrem iného zabraňovať ovplyvňovaniu rozhodovania subjektívnymi vplyvmi v čo najväčšej miere. Vylúčenie týchto vplyvov budem presadzovať pomocou implementovania neosobných pravidiel do rozhodovacieho procesu, tvorbou jednotných pravidiel a najmä neodkladaním rozhodovania vo veci, pretože odďalovanie rozhodnutia môže vyvolávať rôzne podozrenia. Do rozhodovacieho procesu vniesť objektivnosť a spravodlivosť tým, že pri sporoch treba vždy vypočuť všetky zainteresované strany. DV je „odsúdený“ na spoluprácu s výborom a ostatnými útvarmi MS, ktorým musí aktívne pomáhať a riešiť vzniknuté sporné veci.

O práci v DV sa dá ešte písať mnoho, ale podstatné však je to, že chcem priniesť do práce DV stabilitu a istotu. A práve z dôvodov poznania mojej práce za ostatných jedenásť rokov môžete vedieť, čo môžete odo mňa očakávať.

Doc. Ing. Dr. Ján BULECA, PhD.

Aktuálne pôsobím ako podpredseda Dozorného výboru MS. V nominačnom procese získal podporu 48 miestnych odborov MS, 1 pracoviska, 2 záujmových a vedeckých odborov a 1 krajskú radu. Na matičnom živote sa aktívne podieľam už viac ako dvadsaťpäť rokov, pôsobil som vo viacerých funkciách vrátane funkcie predsedu Miestneho odboru MS v Košiciach a tretie funkčné obdobie som členom a v súčasnosti podpredsedom Dozorného výboru Matice slovenskej. Za svoju činnosť v MS som bol viackrát vyznamenaný. Profesionálne pôsobím ako docent v odbore financie na Ekonomickej fakulte Technickej univerzity v Košiciach, kde vykonávam funkciu prodekanu pre vonkajšie vzťahy a rozvoj, ako aj koordinátora mobilných projektov Európskej únie (Erasmus), koordinátora medzinárodných stáží Európskej univerzity Ulysseus, zástupcu pri Rade vysokých škôl, člena vedeckej rady fakulty a certifikovaného interného audítora manažmentu kvality. Rozhodnutie kandidovať na funkciu predsedu DV MS vychádza z mojej konzistentnej dlhoročnej aktivity v oblasti financií, kontrolnej a audítorskej činnosti v MS, projektového manažmentu, práce s vysokoškolskou mládežou, bohatých domácich a zahraničných kontaktov, ako aj zahraničných pobytov vyše pätnástich krajinách sveta. Pri výkone činností Dozorného výboru Matice slovenskej, ale aj v širšom kontexte pre zlepšovanie obrazu Matice slovenskej a jej postavenia rád využijem získané kompetentnosti, ako aj moje skúsenosti a kontakty.

Ako predseda Dozorného výboru by som sa v najbližšom období chcel zamerať najmä na:

- vykonanie právneho auditu a komplexnej kontroly vnútorných legislatívnych noriem MS a ich súladu so zákonom,
- kontrolu rozpracovania cieľov Valného zhromaždenia MS a jeho priebežného plnenia,
 - presadzovanie a vyžadovanie odbornosti, nie riešenie sociálnej otázky zástupcov Matice slovenskej v Neografii a ďalších spoločnostiach, v ktorých má MS vlastnícky podiel, najmä prostredníctvom vyžadovania relevantných informácií o ekonomickej situácii v týchto podnikoch,
- zavedenie kontrolných štandardov INTOSAI pre zaistenie kvality a profesionálnej úrovne kontroly Dozorného výboru MS,
- aplikáciu metód manažmentu kvality a projektového manažmentu pre optimalizáciu pracovných postupov Dozorného výboru MS,
- presadenie vytvorenia orgánu vnútornej kontroly v MS,
- aplikovanie metód finančnej analýzy pri kontrole podnikov s majetkovou účasťou MS,
- publikovanie závažných zistení a odporúčaní Dozorného výboru MS v matičných komunikačných prostriedkoch, aby o nich boli priebežne informovaní členovia Matice slovenskej,
- stretávanie Dozorného výboru MS vo všetkých regiónoch Slovenska, aby sa všetci jeho členovia mali možnosť oboznámiť s riešenými problémami priamo na mieste.

Mojim heslom pri aktivitách pre Maticu slovenskú bolo vždy jej slúžiť a dávať, za celé obdobie mojej činnosti som nikdy nežiadal ani nedostal nijaký honorár, naopak (tak ako mnohí ďalší matičiari), okrem mojej práce a voľného času som na matičné aktivity pravidelne prispieval aj finančne. O pozíciu predsedu Dozorného výboru Matice slovenskej sa uchádzam ako dobrovoľný a nezávislý člen Matice slovenskej. Dúfam a verím, že v ďalšom volebnom období sa naša najstaršia kultúrna ustanovizeň stane vzorom kultúrnosti, demokratickosti, odbornosti, slušnosti a komunikácie jej reprezentantov pre celý slovenský národ.

SPU: Ako obstála naša univerzita v programe HORIZONT 2020 [↗](#)

📅 29. 9. 2021, 7:40, Zdroj: [nitranoviny.sk](#) [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Užívateľov za deň: 10 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 28 Eur

Twitter

Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity (SOVVA) analyzovala účasť Slovenska v rámcovom programe Horizont 2020 a výsledky prezentovala v dokumente s názvom Slovensko v Európskom výskumnom priestore II. Čo bolo jej cieľom a ako v nej obstála Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre?

Ako uvádza SOVVA, cieľom analýzy bolo zhodnotiť slovenskú účasť v programe Horizont 2020 na základe účasti SR v žiadostiach a participácie SR v schválených projektoch. Na základe týchto údajov sa autori v analýze snažili zodpovedať otázky, či slovenská veda disponovala v rokoch 2007-2020 dostatočným ekonomickým, ľudským a technickým potenciálom účasti v Horizont 2020 a aké boli hlavné faktory a bariéry účasti slovenských subjektov v tomto RP.

Pri hodnotení podaných žiadostí boli z pohľadu absolútnych čísel najaktívnejšie veľké európske krajiny ako Španielsko, Nemecko, Veľká Británia, Taliansko a Francúzsko, kde každá táto krajina žiadala viac ako 40 mld. eur a zaznamenala viac ako 80-tisíc účastí. Slovensko žiadalo 2,08 mld. eur a dosiahlo 4 863 účastí. Pri hodnotení úspešných projektov boli opäť najúspešnejšie veľké európske krajiny (DE, UK, FR, ES, IT), ktoré získali spolu viac ako 55 % z rozpočtu programu. Celkovo bolo podporených 35 589 projektov a v nich 175 636 participácií s príspevkom EÚ vo výške 67,83 mld. eur. Slovensko dosiahlo 689 participácií v 515 projektoch a získaný príspevok EÚ 137,98 mil. eur.

Ako sa ďalej uvádza v analýze, financovanie slovenského výskumu z národných zdrojov je stále nízke a stagnuje, pričom platí, že čím rozsiahlejšie sú finančné zdroje pre výskumníkov, tým úspešnejšia je ich participácia v programe. Slovensko malo 12,14 % úspešnosť účasti, slovenským vedcom sa však podarilo získať iba 6,26 % z požadovaného finančného príspevku. Európsky priemer úspešnosti účastí bol 14,03 % a 11,95 % z navrhovanej výšky finančného príspevku. Podporované boli väčšinou projekty s nižšími rozpočtami.

Najaktívnejšie subjekty v SR

Na Slovensku sa do Horizontu 2020 zapojilo 1 170 subjektov. Prvých 10 najaktívnejších subjektov reprezentovali najmä univerzity, najaktívnejšou bola STU v Bratislave, ktorá žiadala o 137,68 mil. eur a zároveň dosiahla aj najvyšší počet účastí (300). SPU v Nitre žiadala 4. najvyšší príspevok (48,97 mil. eur) za bratislavskými STU, UK a za ŽU v Žiline. Dosiahla 104 účastí, čo ju zaradilo na 6. miesto (po STU, UK, TU Košice, ŽU v Žiline a **UPJŠ** v Košiciach). Treba tiež dodať, že niekoľko projektových prihlášok, do ktorých bola zapojená aj SPU v Nitre bolo z hľadiska kvality vysoko hodnotených a umiestnili sa na tzv. rezervnom zozname. Bolo to najmä vo výzvach, kde bol financovaný len jeden projekt.

Najúspešnejšie subjekty na Slovensku

Slovensko získalo spolu 137,98 mil. eur a 689 úspešných participácií v 510 projektoch s účasťou 233 participujúcich subjektov. Medzi 13 najúspešnejších subjektov patrilo okrem SPU v Nitre podľa výšky získaného príspevku ďalších päť slovenských univerzít (TUNAD, UK, STU, TUKE a **UPJŠ**) a podľa počtu participácií tiež päť univerzít (STU, UK, ŽU ZA a TU KE). SPU v Nitre sa podľa výšky získaného príspevku (2,59 mil. eur) umiestnila na 8. mieste a podľa počtu účastí (9) na 10. mieste.

Autor: Autor: || Autor: | NN || NN

Fakulty a ústavy UPJŠ

Používanie ochranných pomôcok je vždy namieste [↗](#)

☑ 30. 9. 2021, Zdroj: **Plus jeden deň**, Strana: 31, Vydavateľ: News and Media Holding, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: LF UPJŠ, Pavol Jarčuška (univerzita pavla jozefa šafarika OR UPJŠ), Prorektor pre rozvoj a európsku problematiku

Vytlačení: 46 043 ks GRP: 6,11 OTS: 0,06 AVE: 6399 Eur

Rubrika: ŠPECIALIZOVANÁ PRÍLOHA SPOLOČNOSTI MEDIAPLANET

Profesora MUDr. Pavla Jarčušku sme sa opýtali, ako správne používať ochranné pomôcky, ale tiež, ako zvýšiť ich účinnosť aj v nastávajúcom období 3. vlny pandémie, v ktorej prevláda infekčnejší delta variant koronavírusu.

prof. MUDr. **Pavol Jarčuška**, PhD.

prorektor pre rozvoj a európsku problematiku riaditeľ Centra Klinického a predklinického výskumu MediPark, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika** v Košiciach Klinika infektológie a cestovnej medicíny **LF UPJŠ** v Košiciach a UN L. Pasteura v Košiciach

COVID-19 nás okrem dôkladného umývania rúk a dodržiavania odstupu od ostatných naučil používať aj ochranné pomôcky ako rúška či respirátory. Robíme to však správne? Ako ich používať tak, aby naozaj pomáhali?

Respirátor predstavuje vyšší stupeň ochrany ako rúško. Preto je v prípade vyššieho rizika prenosu infekcie vhodnejší. Dôležité je používať certifikované výrobky. V súčasnosti prevláda delta variant koronavírusu, preto je veľmi dôležité používať respirátor alebo rúško po celý čas pobytu v rizikovom prostredí, predovšetkým v interiéri. Respirátor s výdychovým ventilom by sme mali vždy prekryť rúškom. Dôležitá je aj pravidelná výmena rúšok a respirátorov. V zdravotníckych zariadeniach ich nosíme najdlhšie 4 hodiny. **A** v interiéri je potrebné pravidelne vetrať.

Môže používanie ochranných pomôcok počas letných mesiacov ovplyvniť teplé počasie?

Ochranné pomôcky sa horšie znášajú, ak je veľmi horúco a vlhko. To je však aj obdobie, keď môžeme viac času tráviť vonku, kde je nižšie riziko nákazy. V teple a vo vlhku je potrebné rúška a respirátory častejšie vymieňať.

Kde a kedy by sme rúška alebo respirátory mali nosiť aj v prípade „návratu do normálu“?

Mali by sme sa riadiť COVID automatom, ktorý je vždy starostlivo vypracovaný pre dané obdobie a majoritný variant vírusu. Ak sme v interiéri s inými ľuďmi ako s členmi domácnosti, používanie ochranných pomôcok je vždy namieste. **A** pri vyššom riziku prenosu infekcie je vždy nutný respirátor.

Mnohí ľudia sa ešte chystajú na dovolenku, alebo na návštevy príbuzných. Ako sa chrániť v týchto situáciách?

Dobrý model ochrany veľkého počtu ľudí z rôznych častí sveta predstavovala olympiáda v Tokiu. Najoptimálnejšiu ochranu predstavuje očkovanie. Aj očkovaný sa však môže nakaziť a prenášať infekciu, len u neho zvyčajne prebieha s významne miernejšími príznakmi. Ak mám príznaky infekcie dýchacích ciest, alebo som mal rizikový kontakt, je nevyhnutné dať sa otestovať. Vyšetrenie metódou RT PCR alebo LAMP je presnejšie ako antigénové testy.

Po prázdninách sa deti vrátili do školských lavíc. Aké je riziko nákazy v prípade, že dieťa v škole nosí, resp. nenosí rúško alebo respirátor?

Riziko nákazy v prípade nenosenia rúšok alebo respirátorov je pochopiteľne vyššie. Na druhej strane je veľmi dôležité, aby dieťa vedelo správne artikulovať a odčítať mimiku či už učiteľa alebo spolužiaka. Znovu zdôrazňujem dôležitosť vetrania miestností.

Respirátor s výdychovým ventilom by sme mali vždy prekryť rúškom. Dôležitá je aj pravidelná výmena rúšok a respirátorov.

Ako môžeme zvýšiť účinnosť ochranných pomôcok

Používať správne ochranné pomôcky, pravidelne si ich meniť. Používať ich po celý čas kontaktu, najmä v uzavretej miestnosti. Dodržiavať odstupy. Vetrať. Vypláť sa investovať aj do prístrojov na dezinfekciu vzduchu.

Krištáľové krídlo predstavilo porotcov jubilejného 25. ročníka

29. 9. 2021, 10:26, Zdroj: ta3.com, Sentiment: Pozitívny, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: LF UPJŠ

Užívateľov za deň: 68.9 tis. GRP: 1,53 OTS: 0,02 AVE: 967 Eur

Krištáľové krídlo je každoročne udeľované ocenenie významným osobnostiam na Slovensku, ktoré dosiahli vo svojom odvetví mimoriadnej odbornosti a úspechu. Ocenenie sa udeľuje od roku 1997 a tento rok prebieha jeho 25. ročník. Ocenenia udeľuje veľká porota za mimoriadny prínos v rôznych oblastiach spoločenského, kultúrneho, hospodárskeho a verejného života. Ocenenými kategóriami sú filantropia, hospodárstvo, publicistika a literatúra, divadlo a audiovizuálne umenie, výtvarné umenie, šport, medicína a veda, pričom počet kategórií sa rozrastá. V roku 2018 bola pridaná hudba a inovácie a startupy. O ocenení v každej kategórii rozhoduje porota zložená z odborníkov pôsobiacich v danej oblasti. Hlavnou myšlienkou Krištáľového krídla je podľa organizátorov „objavovanie a vyzdvihnutie jedinečných ľudí a ich profesionálnych výkonov, ktoré si zaslúžia úctu“. Udeľuje sa i mimoriadna cena za celoživotné dielo, mimoriadny úspech v zahraničí či iný významný počin.

Aktuálne zloženie odborných porôt pre jednotlivé kategórie 25. ročníka Krištáľového krídla predstavila jeho riaditeľka Katarína Srkala spolu s garantkou projektu Dankou Bartekovou na športovom dni v Piešťanoch. K niekoľkoročným členom poroty, akými sú Ján Ťapák, Ľuboš Šrámek, Anton Šulík, Marcel Merčiak, Richard Lintner či napríklad Ján Bilinský, pribudli do radov odbornej poroty aj nováčikovia. Po prvý raz budú o nominovaných a laureátoch Krištáľového krídla rozhodovať Mária Horváthová, Matej Drlička, Julián Lukáček či Eva Gažová - laureátka ocenenia Krištáľové krídlo za rok 2020.

„Prestíž Krištáľového krídla je z veľkej časti založená na prestíži porotcov, ktorí patria medzi výnimočné osobnosti rôznych oblastí života na Slovensku. Noví porotcovia pritom pôsobia ako svieži vietor vďaka ich novým nápadom a návrhom. Prvé stretnutie Veľkej poroty Krištáľového krídla pre rok 2021 sme sa rozhodli usporiadať v Piešťanoch, kde si mohli počas športového dňa zasúťažiť členovia poroty spolu so známymi osobnosťami a partnermi Krištáľového krídla,“ informovala riaditeľka Krištáľového krídla Katarína Srkala.

Zdroj foto: archív KK

Krištáľové krídlo čaká jubilejný 25. ročník.

Pri Jaslovských Bohuniciach sa aj strieľalo! Pri všetkej bezpečnosti si hostia a členovia poroty zastrieľali spolu s garantkou Krištáľového krídla športovou strelkyňou a bronzovou medailistkou z Olympijských hier v Londýne Dankou Bartekovou. Výber poroty jubilejného ročníka Danko považuje za kľúčový: „Okrem toho, že majú porotcovia v rukách obrovskú zodpovednosť, dávajú Krištáľovému krídlu kredibilitu a vážnosť. Sme preto nesmierne radi, že sa nám darí mať medzi nimi toľko výnimočných ľudí, ktorí nám pomáhajú spoločne formovať Krištáľové krídlo a aj blížiac sa jubilejným 25. výročím. Číslo 25 je v športovej strelbe magické práve preto, lebo znamená, že sme ani raz nepochybili a verím, že aj v blízacom sa ročníku dáme plný zásah.“

O laureátoch Krištáľového krídla rozhoduje Veľká porota zložená zo samostatných odborných porôt v každej z 9 kategórií. Aktuálnymi členmi poroty pre blížiaci sa 25. ročník Krištáľového krídla sú:

POROTA 25. ROČNÍK 2021

Predseda Veľkej poroty Krištáľového krídla – generálny riaditeľ COOP Jednota Slovensko – Ing. Ján Bilinský v zastúpení

Výtvarné umenie

Mgr. art. Ján Ťapák – akademický maliar, laureát Krištáľového krídla

Mária Horváthová – kunsthistorička, tajomníčka spolku výtvarníkov Slovenska

Mgr. art. Ivan Pavle – akademický maliar, laureát Krištáľového krídla

Mgr. art. Kristína Schreiberová – umelecká fotografka

Mgr. art. Boris Hanečka – módný dizajnér

Hudba

Roman Juhás – predseda – hudobný dramaturg Rádia Jemné a Rádia Vlna

Andrea Zimányiová – speváčka

Jaroslav Slávik – hudobný producent

Ľuboš Šrámek – džezový hudobník

Mgr. Michal Dzurjanin – riaditeľ programových služieb Slovenského rozhlasu

Divadlo **a** audiovizuálne umenie

Mgr. art. Anton Šulík – predseda – programový riaditeľ RTVS

doc. Mgr. art. Peter Bebjak ArtD – laureát KK 2020 – Divadlo **a** audiovizuálne um.

Ivana Mandáková – šéfredaktorka denníka Plus jeden deň

Mgr. Ingrid Fašiangová – generálna riaditeľka Divadla Nová scéna

Matej Drlička – generálny riaditeľ SND

Šport

Anton Siekel – predseda – prezident SOV (Slovenský olympijský výbor)

Mgr. Marcel Merčiak – športový komentátor **a** moderátor

Róbert Vittek – slovenský reprezentant vo futbale, laureát Krištáľového krídla

Veronika Vadovičová – paralympijská reprezentantka v športovej streľbe

Richard Lintner – slovenský reprezentant v hokeji

Medicína **a** veda

prof. RNDr. Silvia Pastoreková, DrSc. – predsedníčka – riaditeľka Biomedicínskeho centra SAV, laureátka Krištáľového krídla

prof. MUDr. Mária Frankovičová, PhD. – prof. **LF UPJŠ**, členka predstavenstva VÚSCH, **a. s. a** laureátka Krištáľového krídla

prof. MUDr. Ľudmila Podracká, CSc. – Prednostka kliniky LF UK **a** NÚDCH (Národný ústav detských chorôb)

prof. MUDr. Juraj Pechan, CSc. – medicínsky riaditeľ NOU v Bratislave, laureát Krištáľového krídla

prof. MUDr. Michal Mego, DrSc. – onkológ, klinik **a** vedec, ocenený Veda **a** technika

Ing. Richard Strapko – predseda predstavenstva **a** generálny riaditeľ VŠZP

Publicistika **a** literatúra

PhDr. Jaroslav Rezník – predseda – generálny riaditeľ RTVS

Mgr. Peter Jankú, PhD., ArtD. – šéfdramaturg rádia Devín

PhDr. Vladimír Puchala – generálny riaditeľ TASR

Ľuboš Kamenistý – šéfredaktor Plus 7 dní

Julián Lukáček – obchodný riaditeľ TA3

Hospodárstvo

doc. Ing. Štefan Rosina, PhD., MBA – predseda – prezident MATADOR Group, laureát Krištáľového krídla

Ing. Michal Ševčík – generálny riaditeľ DXC Technology Slovakia s.r.o.

JUDr. Andrej Farkaš – predseda predstavenstva ECO-INVEST, **a. s.**

Ing. Vladimír Bakeš – predseda predstavenstva **a** generálny riaditeľ poisťovne Kooperativa, **a. s.**

Filantropia

Ing. Michal Teplica – predseda – generálny riaditeľ News and Media Holding

Eva Gažová – národná riaditeľka Special Olympics Slovakia, laureátka ocenenia Krištáľové krídlo 2020

Mgr. Igor Čekirda – predseda Správnej rady Nadácie TA3

Mgr. Marta Gajdošíková – riaditeľka Dvojky RTVS

Mgr. Marek Machata – laureát ocenenia Krištáľové krídlo za rok 2017

Inovácie a startupy

Ing. Dušan Guláš – predseda – konateľ spoločnosti RESPECT

Marek Šándor – konateľ spoločnosti STARTITUP

Mgr. Martin Holák, PhD. – generálny riaditeľ Slovak Business Agency

Dušan Duffek – spoluzakladateľ 0100 Ventures

Ing. Peter Zálešák – predseda predstavenstva Nay, a. s.

Zdroj foto: archív KK

Porotcovia Krištáľového krídla sa stretli na športovom dni v Piešťanoch.

Krištáľové krídlo predstavuje už štvrtstoročie poklonu a odmenu za výnimočné ľudské počiny. Dnes je hodnotou overenou časom a osobnosťami, ktoré sú jeho laureátmi. Krištáľové krídlo patrí tým, ktorí sa neboja osobitosťou, tvorivosťou, talentom a umeleckým cítením vyčnievať z davu a zostať pritom ľudskými.

„Spomínam si na chvíľu, ako som pred 25 rokmi presviedčala všetkých o dôležitosti myšlienky Krištáľového krídla. Mojim cieľom bolo a stále je, odmeňovať a dávať do pozornosti významné osobnosti, ktoré svojou prácou robia náš život plnším, krajším a hodnotnejším. Takých jednotlivcov nájdeme v nemocniciach, riaditeľských kreslách, na doskách, ktoré znamenajú svet či na olympiáde. Usilujeme sa nájsť najlepších medzi vynikajúcimi. A vždy, keď sa nám to podarí, vložíme im do rúk malý symbol – krídlo z krištáľu. To je naše „ďakujem“, naša poklona a odmena za ich nadpriemerné výkony, prelomové myšlienky, nápady, ktoré nás posúvajú vpred, za každodennú snahu zlepšiť kvalitu života jednotlivca i spoločnosti. Je mi ctou byť súčasťou tejto tradície už dvadsaťpäť rokov,“ uzatvára zakladateľka a producentka Krištáľového krídla Mária Vaškovičová.

Už tradične dáva Krištáľové krídlo možnosť širokej verejnosti zasielať návrhy na nominácie za uplynulý rok. Do procesu zasielania návrhov na nominácie osobností sa môže zapojiť aj verejnosť, teda každý občan Slovenskej republiky a to prostredníctvom online formulára. Nomináčna kampaň prebieha do 30.11.2021.

Zdroj foto: archív KK

Porotcovia Krištáľového krídla si vyskúšali aj menej tradičný šport.

Autor: TA3.COM | TELEVÍZIA TA3

Valné zhromaždenie Matice bude 9. októbra [✉](#)

📅 29. 9. 2021, 10:53, Zdroj: [snn.sk](#) [✉](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Fakulty a ústavy UPJŠ**, Kľúčové slová: **Fakulta verejnej správy UPJŠ**

Užívateľov za deň: 275 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 91 Eur

Valné zhromaždenie Matice slovenskej bude 9. októbra 2021 v Liptovskom Mikuláši. Matičiari si pravidelne po štyroch rokoch volia nové vedenie ustanovizne, hodnotia svoju činnosť za uplynulé roky **a** predstavujú program na najbližšie roky. V čase neprajnosti štátnych orgánov **a** hlbkovej kontroly v Matici, to v Matici jednoduché určite mať nebudú. Na predsedu Matice kandidujú dvaja kandidáti. Súčasný predseda M. Gešper **a** súčasný predseda Dozorného výboru MS Š. Martinkovič. Matiční delegáti zo všetkých regiónov si na VZ MS v tajnom hlasovaní zvolia predsedu Matice slovenskej, predsedu Dozorného výboru MS **a** členov Výboru MS. Po novom si už budú voliť výrazne nižší počet členov výboru, pričom táto funkcia je neplatená. Zmenu z 38 na 28 členov odsúhlasili matičiari na Sneme MS v roku 2019 v Liptovskom Mikuláši, aby bolo rozhodovanie o ustanovizni flexibilnejšie. Zároveň obmedzili **pre** zamestnancov inštitúcie možnosť vykonávať mandát vo výbore súčasne s pracovným pomerom v MS. To má posilniť priamu účasť dobrovoľných matičiarov z regiónov, ako i odborníkov z dobrovoľných vedeckých **a** záujmových odborov na rozhodovaní o aktuálnych otázkach **a** smerovaní Matice slovenskej. „Mottom tohto valného zhromaždenia sa stal výrok Alexandra Dubčeka – Nezahynie národ, ktorý sa riadi tak svojím rozumom, ako aj svojím svedomím. Pamätné slová povedal po návrate z Moskvy 27. augusta 1968 v Českom rozhlase v súvislosti s intervenciou Sovietskeho zväzu proti obrodnému procesu vo vtedajšom Československu. V rámci Roka Alexandra Dubčeka 2021 si tým Matica slovenská opäť pripomína Alexandra Dubčeka ako svojho čestného člena, **a** to po odhalení jeho busty pred sídlom našej ustanovizne v Martine,“ priblížil predseda MS Marián Gešper. Valné zhromaždenie budú sprevádzať prísne protipandemické opatrenia podľa pokynov hygienikov **a** aktuálneho COVID semafora, platného **pre** okres Liptovský Mikuláš. Výsledky volieb oznámi Matica slovenská verejnosti po ukončení VZ MS.

3 OTÁZKY **pre** Lukáša HAVLÍKA, referenta Členského ústredia Matice slovenskej

Valné zhromaždenie Matice slovenskej (MS) sa bude konať 9. októbra 2021 v Liptovskom Mikuláši. V akých priestoroch **a** koľko matičných delegátov z celého Slovenska prisľúbilo účasť?

Valné zhromaždenie Matice slovenskej (VZ MS) sa uskutoční v Dome kultúry vo veľkej sále na Hollého ulici 4 v Liptovskom Mikuláši. Prebiehal tu aj Snem MS v roku 2019. Nachádzame veľkú ústretovosť u primátora mesta Jána Blcháča, za čo mu treba poďakovať. Momentálne sa uzatvárajú počty **a** účastníci budú atakovať hranicu štyristo delegátov **a** hostí.

Na Slovensku zúri tretia vlna pandémie ochorenia COVID-19. Valné zhromaždenie sa však uskutoční. Aké budú obmedzenia?

Treba oznámiť že zhromaždenia subjektov verejnej správy organizované zo zákona sa môžu konať aj počas prísnejších opatrení, teda aj naše VZ MS sa bude môcť realizovať. Budeme vychádzať z aktuálnych opatrení **a** predpokladať, že aj VZ MS bude prebiehať za určitých hygienických **a** bezpečnostných nariadení. S istotou môžeme počítať, že to nebude v štandardnom režime bez obmedzení. Preto chceme odporučiť delegátom, aby sa správali zodpovedne **a** ohľaduplne **a** dodržiavali všetky protipandemické opatrenia, ktoré budú v tom čase **a** danom regióne platiť.

Prezradte, ktorí kandidáti získali dostatočný počet nominácií na funkciu predsedu Matice **a** predsedu Dozorného výboru MS **a** koľko nominantov sa bude uchádzať o dvadsaťosem miest vo Výbore MS.

Dostatočný počet nominácií získali dvaja kandidáti na predsedu MS, **a** to predseda Matice slovenskej JUDr. Marián Gešper **a** predseda DV MS JUDr. Štefan Martinkovič. Marián Gešper získal nominácie od 207 miestnych odborov, 31 pracovísk, 14 okresných rád, 7 záujmových **a** vedeckých odborov, 4 krajských rád **a** 19 odborov Mladej Matice. Štefan Martinkovič získal nominácie od 40 miestnych odborov, jedného pracoviska, dvoch záujmových **a** vedeckých odborov **a** jednej krajskej rady. Počet nominácií na predsedu Dozorného výboru MS získali taktiež dvaja kandidáti, **a** to doc. Ing. MVDr. Ján Buleca, PhD., **a** súčasný riaditeľ členskej základne PhDr. Martin Fejko. Na kandidovanie do výboru splnilo podmienky 47 kandidátov **a** do dozorného výboru 17 kandidátov.

List delegátom Valného zhromaždenia MS

Tohtoročné Valné zhromaždenie Matice slovenskej sa bude konať len jeden deň v sobotu 9. októbra 2021. Svoj príchod si načasujú tak, aby ste stihli začiatok Valného zhromaždenia Matice slovenskej o 10.30 hodine. Odporúčame Vám však prísť do priestorov Domu kultúry v Liptovskom Mikuláši, Hollého 4, 031 01 Liptovský Mikuláš, najneskôr o 10.00 hodine kvôli prezentácii delegátov valného zhromaždenia. Pri prezentácii účastníkov zasadnutia, ktoré sa uskutoční 9. októbra v čase od 7.30 hodiny do 11.00 hodiny, si prevezmete kandidačné listiny, hlasovacie lístky, lístky na stravu, resp. v prípade covidových opatrení zabalenú suchú stravu **a** minerálku, prípadne iné písomné materiály. Materiály, ktoré ste obdržali poštou si vezmite so sebou.

Úhrada za dopravu hromadným dopravným prostriedkom bude preplatená na základe predloženého cestovného lístka. Cestovný lístok sa príkladá k tlačivu cestovného príkazu. V prípade použitia vlastného motorového vozidla, ktorým sa dopraví delegáti, budú delegátovi vodičovi preplatené cestovné náklady len v cene cestovného lístka (prepravovaní 1 až 3 delegáti). To znamená len jednému delegátovi, ktorý je zároveň vodičom. Pri plnom obsadení vozidla delegátmi (v počte 4 alebo 5 osôb) bude majiteľovi vozidla (delegátovi) vyplatená cena pohonných hmôt vrátane amortizácie. **Pre** výpočet **a** vyplatenie náhrad bude potrebné predložiť zoznam spolucestujúcich, kópiu

dokladu o havarijnom poistení, kópiu veľkého technického preukazu a doklad o nákupe pohonných látok. Vo vyplnenom cestovnom príkaze sa uvádza aj stav tachometra na začiatku cesty a po príchode do Liptovského Mikuláša. Upozorňujeme Vás, že cestovať na valné zhromaždenie môžu len prihlásení delegáti, ktorých zaregistrovalo Členské ústredie MS a formou pozvánky pozvalo na valné zhromaždenie.

Pre delegátov, ktorí majú záujem cestovať spoločnými autobusmi organizovanými Maticou slovenskou prostredníctvom oblastných stredísk, je potrebné kontaktovať príslušného riaditeľa domu, resp. vedúceho oblastného pracoviska Matice slovenskej. Cestovať autobusom môžu len prihlásení delegáti valného zhromaždenia, ktorých zaregistrovalo Členské ústredie MS a formou pozvánky pozvalo na valné zhromaždenie.

PREDSTAVENIE KANDIDÁTOV NA PREDSEDU MATICE SLOVENSKEJ

Marián GEŠPER: Nevzdávajme sa a zotrvajme na národnej ceste

Živú matičnú kultúru nenahradí nič

JUDr. Marián GEŠPER začal pôsobiť v Matici slovenskej ešte ako mladý matičiar. V dobrovoľníckych pozíciách spoznal celú ustanovizeň, jej fungovanie a význam. Bol jej tajomníkom, podpredsedom a od roka 2017 aj predsedom. O tento post sa uchádza druhýkrát. Má štyridsaťjeden rokov, je ženatý a povoláním právnik.

Matica slovenská (MS) prežila štvorročné obdobie od ostatného Valného zhromaždenia MS v roku 2017 najmä s programom stabilizácie vnútramatičných vzťahov a plánovania nových, predovšetkým kultúrno-osvetových projektov. Podarilo sa MS naplniť svoju víziu spred štyroch rokov? V čom najprínosnejšie?

Budem veľmi úprimný – nikto od miestnych odborov až po vedecké pracoviská v Martine nemal počas štyroch rokov na ružiacich ustlané. Žijeme vo veľmi ťažkom čase. Nie sú to deväťdesiate roky, keď bola podpora Matice od spoločnosti a štátu veľmi vysoká. Môžeme však s optimizmom povedať, že sme so čfou dosiahli pre ustanovizeň pri všetkých obmedzeniach maximum. Ubránili sme ju a odrazili vážne pokusy ministerstva kultúry o oklieštenie našej Matice. Vytrvalo sme pracovali na kultúrnych a vedeckých aktivitách aj v pandémie. Veľa sa urobilo pre jednotu ustanovizne a matičiarov. Vo Výbore MS už nie sú nezmieriteľné rozpory ako pred rokom 2016. Cítiť pracovnú atmosféru a entuziazmus, čo považujem pri vonkajšom rozdelení slovenskej spoločnosti za veľké pozitívum. Veď aj naše stanovky nám pripomínajú, že „Slovenská Matica je jednota milovníkov národa a života slovenského“. Bez jednoty matičiarov to nejde. Vážim si naše členky a členov, ktorí odmietli nezmyselné rozbroje, škodiace iba ustanovizni. No aj po štyroch rokoch stmelovania vidíme pár jednotlivcov, ktorí pokračujú v politikárčení, sú už však vo výraznej menšine. Naša štvorročná cesta zmierovania bola úspešná, krok za krokom navraciame autoritu Matice v spoločnosti i medzi politikmi. Ako vieme, bola už značne oslabená. Stabilnejšie matičné pomery, na ktorých musíme pracovať aj v budúcnosti, v oveľa väčšej miere umožnili naplniť naše poslanie od folklóru cez vedu až po vydavateľskú činnosť. To, samozrejme, kole oči večným pochybovačom.

Matica slovenská prežila ostatné dva roky v komplikovanej atmosfére globálnej pandémie ochorenia COVID-19. Protipandemické opatrenia postihli ustanovizeň prierezovo celou jej činnosťou. Ako hodnotíte činnosť MS počas pandémie 2019 – 2020?

Živú kultúru nenahradí nič. To cez pandémiu pochopili aj tí, ktorí nútili kultúrne inštitúcie preniesť svoju činnosť na internet. Ale naša ustanovizeň nie je virtuálna. Matica sú predovšetkým ľudia s kolektívnym historickým i matičným vedomím. Matičiarci sa dokázali prispôsobiť mnohým zložitým obdobiam. Aj teraz sme preukázali, že sa počas pandémie dá pokračovať v práci. Nastavili sme pracoviská na nové tzv. pandemické úlohy a dočasným striedavým režimom profesionálnych útvarov sme zabezpečili, aby činnosť pokračovala. Práve počas obmedzujúcich opatrení sme obnovili matičnú Bibliotéku namiesto tej, ktorú nám v roku 2000 zobrali. Vydavateľská a odborná činnosť bola hodnotná, veď sme získali knižné ocenenie Titul roka. Vydávame i nové matičné časopisy a šírimo ich v regiónoch, čím dávame ľuďom alternatívu v mori informácií tzv. liberálnych médií. Informačné ústredie pripravilo s vedeckými útvarmi a regionálnymi pracoviskami sériu dokumentov o slovenských dejinách či iné mediálne aktivity. A to nielen pre verejnosť, ale špeciálne i pre školy. Často sa stáva, že na významné výročia nezabudla jedine Matica slovenská, hoci nás niektorí vyhlasovali za duplicitných! Štát svojimi opatreniami obmedzil naše podujatia, no aj tak sme v roku 2020 veľa stihli a vyplatili realizované projekty regionálnej kultúry. To neurobili ani bohatšie inštitúcie.

V roku 2020 vládna koalícia rozhodla o výraznom znížení dotácie Ministerstva kultúry SR pre MS na aktuálny rok 2021, a to o 400-tisíc nižšie. Ekonomickú situáciu teda nezhoršila len pandémia, ale aj rozhodnutie štátu. V čom vidíte príčinu takéto postoja štátu voči národnej kultúrnej ustanovizni?

Nevedomosť a ideologická predpojatosť voči matičiarom na ministerstve kultúry, čo však má liberálne pozadie. Zbytočne sa nebičujme, že vraj je na vine Matica, že matičiarci majú byť ešte viac sebakritickí. Sebakritickosť si už niektorí zamieňajú s ponižovaním matičiarov a ustanovizne. Naposledy sme to zažili v roku 2000 za ministra Milana Kňažka, keď Maticu pripravili o budovy, SNK i matičné fondy. Je to rovnaká šablóna. Mediá teraz i vtedy viedli štvavú kampaň proti Matici. Napriek tomu sme ministerku trepezlivo a profesionálne upozorňovali, že tým poškodí najmä matičiarom v regiónoch. Cez mediá im odkázala, že pre nich nemá pochopenie. Nemusíme si nahovárať, že sa to skončilo. Maticu slovenskú budeme brániť naďalej. Máme prvé pozitívne výsledky, keď sme našli podporu aj v rôznej

časti politického spektra. Len vytrvať!

Národná ustanovizeň si počas svojej 158-ročnej existencie prežila mnohé komplikované obdobia. V Matici slovenskej jej predstavitelia vždy hľadali predovšetkým do budúcnosti. Ako vidíte MS v 21. storočí **a** s akým programom by mala prežiť najbližšie štyri roky?

Matičné voľby nemôžu byť „kortešačkou“. Bola by to urážka našich predchodcov, aby sa robila súťaž, „kto dá matičiarom ľúbivejšie predvolebné sľuby“. Matica slovenská nie je politická strana **a** kandidáti na predsedu by sa nemali prejavovať rozposielaním pamfletov. Toto nemá miesto v posvätej matičnej myšlienke. Dôležité je, čo už kandidáti urobili, či to, čo sľubujú, presadzovali doteraz v inej funkcii. V rámci programu udržíme **a** nepredáme žiadnu matičnú budovu **a** zachováme všetky Domy MS v regiónoch. Tie musia pracovať **pre** členskú základňu. Nadviážeme na prvé pozitíva v Neografii, ktorá sa po ťažkostiach opäť dostáva do zisku. Aj pri podpore miestnych odborov, matičných aktivistov **a** umeleckých kolektívov budeme plánovať našu prácu v dlhodobých horizontoch. Zakladatelia nám dali nadčasové poslanie, ktoré zostáva, mení sa iba jeho aktuálna forma. V tomto zložitom období ďalšia matičná generácia postupne prevzala štafetu, čím sme zachránili kontinuitu ustanovizne. Uvedomme si, že nielen mládež, ale celá spoločnosť je médiami vychovávaná k materializmu, vlastnému prospechu **a** odporu k všetkému národnému. Preto si vážme všetkých úprimných matičných činovníkov. Naďalej spoločne pracujme v členskej základni, vede, vydavateľstve i so slovenskými krajinami v zahraničí.

Čo by ste odkázali na záver nielen všetkým matičiarom, ale aj Slovákom **a** čitateľom SNN?

Nevzdávajme sa **a** zostávajme na ceste. Slovenskému národu to povedal aj pápež František v Šaštíne. Tieto slová platia i **pre** nás. Vytrvať na národnej ceste je v tejto situácii to najdôležitejšie. Nenechajme sa oklamať **a** znechutiť. My veľmi dobre vieme, kto sme **a** kam kráčame. Naše matičné **a** národné presvedčenie nám nemôže zobrať nikto, nech sa deje čokoľvek.

Podpora štátu je na rozvoj činnosti národnej ustanovizne

Štefan MARTINKOVIČ: Matica potrebuje jednotu milovníkov národa

Za predsedu Matice slovenskej kandiduje Štefan MARTINKOVIČ. Má sedemdesiatšesť rokov. V Bratislave skončil Právnickú fakultu UK **a** v roku 1981 získal **akademický** titul JUDr. z oblasti štátneho práva. Takmer pätnásť rokov pracoval, **a** to až do roka 1989, vo Vedeckotechnickej spoločnosti v Slovenskej rade ČSVTS, neskôr v Zväze slovenských vedeckotechnických spoločností ako vedúci organizačno-legislatívneho odboru. Po roku 1990 bol najprv zapísaný do Komory Komerčných právnikov, v roku 1996 po absolvovaní advokátskych skúšok sa stal advokátom. Profesiou advokáta vykonával do 15. novembra 2013, keď mu súčasne na základe voľby za predsedu DV MS vznikol pracovný pomer s Maticou slovenskou ako predseda Dozorného výboru Matice.

Matica slovenská (MS) prežila štvorročné obdobie od ostatného Valného zhromaždenia MS v roku 2017 najmä s programom stabilizácie vnútromatičných vzťahov **a** plánovania nových, predovšetkým kultúrnoosvetových projektov. Podarilo sa MS naplniť svoju víziu spred štyroch rokov? V čom najprínosnejšie?

Štyri roky je relatívne krátky čas na to, aby sme mohli hovoriť o završení stabilizácie vnútromatičných vzťahov. V každom prípade si treba vyjasniť funkčné postavenie **a** úlohy napríklad Výboru MS ako najvyššieho výkonného orgánu, pristúpiť k vymedzeniu postavenia štatutárneho orgánu – predsedu MS, resp. hovoriť o kolektívnom štatutárnom orgáne, napríklad Predsedníctve MS, **a** prebudovať v týchto súvislostiach organizačný poriadok **a** upraviť Stanovy MS. Navyše, v tejto oblasti treba „prekopať“ celkovú systemizáciu aparátu **a** vyjasniť vzťahy volené orgány – aparát. K druhej časti otázky sme v tejto oblasti len na začiatku tvorby plnohodnotných kultúrnoosvetových projektov, ich zmysluplnosti vrátane predstavy o očakávaných výsledkoch. Pokiaľ ide o program, resp. jeho obsah, v MS po VZ v roku 2017 nemožno tvrdiť, že sa nevykonalo dosť pozitívneho, najmä na úrovni miestnych odborov, no ako predseda DV so zreteľom na plnenie prijatých uznesení VZ **a** následného snemu sme ešte veľa dlžní aj po budúcom VZ.

Matica slovenská prežila ostatné dva roky v komplikovanej atmosfére globálnej pandémie ochorenia COVID-19. Protipandemické opatrenia postihli ustanovizeň prierezovo celou jej činnosťou. Ako hodnotíte činnosť MS počas pandémie 2019 – 2020?

Napriek tomu, že nemohli fyzicky zasadať príslušné orgány MS, výkonní pracovníci **a** zamestnanci MS počas dosť dlhého obdobia mali ústredný pokyn pracovať „z domu“. Pri dobrom riadení **a** ukladaní úloh sa z pohľadu na dosiahnuté výsledky mohlo vykonať viac, najmä v koncepcnej oblasti, napríklad pri spresnení hlavných kritérií v rámci hlavných aktivít, regionálnej kultúre, aby sa z hľadiska ich obsahového zamerania mohlo následne skvalitňovať ich uplatnenie v praxi **a** v nemalej miere sa mohlo intenzívnejšie pracovať na príprave nadchádzajúceho VZ.

V roku 2020 vládna koalícia rozhodla o výraznom znížení dotácie Ministerstva kultúry SR **pre** MS na aktuálny rok 2021, **a** to o 400-tisíc nižšie. Ekonomickú situáciu teda nezhoršila len pandémia, ale aj rozhodnutie štátu. V čom vidíte príčinu takého postoja štátu voči národnej kultúrnej ustanovizni?

Štátna **a** účelová dotácia nie je **a** nemôže byť našim cieľom. Je to prostriedok na rozvoj činnosti **a** treba stanoviť obsah, konkrétne úlohy, pretože dotácia sa poskytuje v zmysle zákona o MS na plnenie vymedzených úloh Matice odhora až dolu, teda až po základné organizačné zložky. Je **pre** nás podstatné **a** zaväzujúce, aby sme žiadali o poskytnutie štátnej účelovej dotácie najmä na našu činnosť,

nie však len **pre** ústredie. Veci treba dať na správnu mieru. Matica na rok 2021 dostala o desať percent menej z konštantného základu 1,5 milióna. Pokiaľ ide o čiastku 400-tisíc eur, bola to samostatná čiastka, ktorú Matica priebežne dostávala navyše na požiadanie od konštantného základu. Je na škodu, že po prvom prijatí u pani ministerky nepokračoval konštruktívny dialóg Matica – ministerstvo kultúry.

Národná ustanovizeň si počas svojej 158-ročnej existencie prežila mnohé komplikované obdobia. V Matici slovenskej jej predstavitelia vždy hľadeli predovšetkým do budúcnosti. Ako vidíte MS v 21. storočí **a** s akým programom by mala prežiť najbližšie štyri roky?

Minulá sláva veštví slávu budúcu len vtedy, ak vieme odpovedať na výzvy dneška. Matica je nepochybne aj dnes potrebná inštitúcia, **a** aby dobre fungovala, dôležitý je obsah jej programu, o ktorého užitočnosti treba presvedčiť štát, jeho orgány, ale aj národ, z ktorého vzišla, **a** celú verejnosť. Chcem zdôrazniť základný atribút: jednota milovníkov národa si v prvom rade vyžaduje jednotu v Matici, **a** to najmä v programových úlohách postavených na obdobie štyroch rokov po VZ, ale aj vo vzájomných vzťahoch. Matičná veda – rozvoj duchovnosti, vnútorný život v Matici v celej svojej vertikále vrátane prirodzeného rozvoja demokracie **a** dodržiavania jej základných princípov, táto úloha nie je ešte stabilne v Matici uchopená. Komplexne postaviť **a** budovať programy (aj súfaže) v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva, jeho uchovávanie **a** ochranu **a** obnovovanie národných **a** ľudových **tradícií**. V načrtnutých pilieroch má Matica pôsobiť v danom čase. Citácie o akejsi nadčasovosti Matice zavádzajú k večnosti, to si nemayšľajme! Matica tu nebude večne. Ak matičiari nebudú sebakritickí, ak nám budú sebareflexia **a** kritika cudzie **a** neprístupné, pokrok neočakávajme. Po naplnení naznačených pilierov by sa Matica mohla stať strediskom rozvíjania kultúrnych aktivít, strážkyňou identity slovenského národa, **a** to už aj preto, že sme národ s poddimenzovaným sebedomím .

Treba vyžadovať vyššiu odbornosť matičných zamestnancov, budem spoluvytvárať podmienky na spravodlivejší **a** objektívnejší volebný systém, jednoznačne podporím prenesenie časti kompetencií na krajské rady vrátane právnej subjektivity **a** finančných prostriedkov.

Čo by ste odkázali na záver nielen všetkým matičiarom, ale aj Slovákom **a** čitateľom SNN?

Matičiarom aby si lepšie všimali, aké podmienky im vytvárajú orgány (výbor, predsedníctvo, vedúci funkcionári, vedúci pracovníci **a** jednotlivé pracoviská na ústredí MS) na činnosť.

Slovákovi národ **a** celá spoločnosť Maticu potrebuje **a** zároveň Matica potrebuje ich ochranu za predpokladu, že vykonáva verejnosprospešné aktivity na rozvoj národného života.

Čitateľom SNN želim predovšetkým, aby so záujmom čítali národnú tlač, najmä vtedy, ak jej obsah je pútavý, má aktuálnu výpovednú hodnotu **a** že sú to aktuálne **a** objektívne správy najmä o živote v Matici.

Nemôžeme sa tváriť, že je všetko v poriadku, dokonca že sme dobrí alebo veľmi dobrí. Nie je to pravda. Očakávam podstatnú zmenu v riadení Matice, v jej správnom smerovaní v činnosti, v opätovnom získaní rešpektovaného mena MS, ako aj jej postavenia v spoločnosti. K tomu všetkému – v prípade môjho zvolenia do funkcie predsedu – chcem prispieť. Ale aj tým, že svoju mzdu z MS venujem na činnosť Matice s dôrazom na regionálnu kultúru **a** hlavné aktivity na základe verejného prísľubu – **a** to všetko spolu s ostatnými angažovanými matičiarimi.

PREDSTAVENIE KANDIDÁTOV NA PREDSEDU DOZORNÉHO VÝBORU MATICE SLOVENSKEJ

PhDr. Martin FEJKO

V súčasnosti pôsobí v Matici slovenskej ako riaditeľ Členského ústredia MS. V nominačnom procese získal podporu 195 miestnych odborov, 31 pracovísk, 14 oblastných rád, 7 záujmových **a** vedeckých odborov, 4 krajských rád **a** 19 odborov Mladej Matice.

Od roka 2007 som členom MS, pôsobil som ako mladý matičiar v OMM Vranov nad Topľou, následne aj v MO MS v Davidove. Z tejto obce som aj rodákom. **Pre** kandidatúru na predsedu DV MS som sa vzdal nominácie na predsedu MO MS. V ČÚ som pracoval od roka 2011 ako KOP, v júli 2013 som sa stal povereným riaditeľom ČÚ **a** od septembra 2015 na základe výberového konania ma vymenoval bývalý predseda za riaditeľa. Vyštudoval som **Fakultu Verejnej správy UPJŠ** v Košiciach, kde som po úspešnom absolvovaní rigorózneho skúšky získal titul PhDr. Som slobodný, mám štyridsaťjeden rokov.

Moje smerovanie k národným **a** matičným myšlienkam sa zrodilo už v rodine **a** pokračovalo na základnej škole až po samotné zamestnanie v MS. Mal som šťastie, že mojím triednym učiteľom sa stal R. Jevín, aktívny matičiar pôsobiaci nielen vo vranovskom okrese. Jeho nadšenie **pre** matičné veci **a** ideály, rodičovský prístup **a** bezpochyby jeho koncoročné výlety za národnými dejateľmi **a** ich pôsobiskami stáli za mojím vrúcnym vzťahom už od mladých čias k MS.

Začiatkom roka 2011 som dostal ponuku pracovať v ústredí v Martine. Neváhal som. Podstatnú časť svojho profesionálneho života som preto prežil v MS. Prácu **pre** MS som vždy vnímal **a** vykonával ako poslanie, nie ako zamestnanie, pretože spolupodieľať sa na uchovávaní dedičstva našich otcov považujem za česť. Som otvorený človek, rád cestujem. Najhlavnejším poslaním práce môjho súčasného pracovného zaradenia je predovšetkým metodicky pomáhať našim matičiarom v ich odboroch, kluboch, oblastných strediskách, OR **a** KR po celom SR. Je to práca, ktorá ma naplňa, pretože som vzišiel z radov matičného hnutia. Poznám preto dobre

problémy odborov, matičiarov. Aj náš MO MS v Davidove realizuje podujatia podobné podujatiam MO v iných častiach Slovenska. Ich príprava si vyžaduje ochotu **a** nadšenie, dobrovoľníctvo, začo patrí našim členom veľké poďakovanie. Preto ma vôbec neprekvapujú požiadavky matičiarov. Som spolutvorcom všetkých legislatívnych noriem, ktoré sú v súčasnosti v platnosti, ako napríklad stanovy alebo zriaďovacie listiny či štatúty KR **a** OR **a** mnohé ďalšie, alebo také, ktoré sú v prípravnom konaní. Znalosť matičného hnutia, pomoc aktivitám odborov, metodická súčinnosť s D MS **a** OP MS či OR **a** KR alebo organizovanie mimoriadnych VZ MO MS, kde som aktívne riešil páľčivé problémy matičiarov, je podľa mojej mienky najlepším východiskovým predpokladom na prácu **a** poslanie predsedu DV MS. Vždy som spolupracoval pri ich riešení aj s DV MS.

Moju základnou úlohou bude, ak, samozrejme, získam od delegátov dôveru, okrem iného zabraňovať ovplyvňovaniu rozhodovania subjektívnymi vplyvmi v čo najväčšej miere. Vylúčenie týchto vplyvov budem presadzovať pomocou implementovania neosobných pravidiel do rozhodovacieho procesu, tvorbou jednotných pravidiel **a** najmä neodkladaním rozhodovania vo veci, pretože odďaľovanie rozhodnutia môže vyvolávať rôzne podozrenia. Do rozhodovacieho procesu vniesť objektivnosť **a** spravodlivosť tým, že pri sporoch treba vždy vypočuť všetky zainteresované strany. DV je „odsúdený“ na spoluprácu s výborom **a** ostatnými útvarmi MS, ktorým musí aktívne pomáhať **a** riešiť vzniknuté sporné veci.

O práci v DV sa dá ešte písať mnoho, ale podstatné však je to, že chcem priniesť do práce DV stabilitu **a** istotu. **A** práve z dôvodov poznania mojej práce za ostatných jedenásť rokov môžete vedieť, čo môžete odo mňa očakávať.

Doc. Ing. Dr. Ján BULECA, PhD.

Aktuálne pôsobím ako podpredseda Dozorného výboru MS. V nominačnom procese získal podporu 48 miestnych odborov MS, 1 pracoviska, 2 záujmových **a** vedeckých odborov **a** 1 krajskú radu. Na matičnom živote sa aktívne podieľam už viac ako dvadsaťpäť rokov, pôsobil som vo viacerých funkciách vrátane funkcie predsedu Miestneho odboru MS v Košiciach **a** tretie funkčné obdobie som členom **a** v súčasnosti podpredsedom Dozorného výboru Matice slovenskej. Za svoju činnosť v MS som bol viackrát vyznamenaný. Profesionálne pôsobím ako docent v odbore financie na Ekonomickej fakulte Technickej univerzity v Košiciach, kde vykonávam funkciu prodekanu **pre** vonkajšie vzťahy **a** rozvoj, ako aj koordinátora mobilných projektov Európskej únie (Erasmus), koordinátora medzinárodných stáží Európskej univerzity Ulysseus, zástupcu pri Rade vysokých škôl, člena vedeckej rady fakulty **a** certifikovaného interného audítora manažmentu kvality. Rozhodnutie kandidovať na funkciu predsedu DV MS vychádza z mojej konzistentnej dlhoročnej aktivity v oblasti financií, kontrolnej **a** audítorskej činnosti v MS, projektového manažmentu, práce s **vysookoškolskou** mládežou, bohatých domácich **a** zahraničných kontaktov, ako aj zahraničných pobytov vyše pätnástich krajinách sveta. Pri výkone činností Dozorného výboru Matice slovenskej, ale aj v širšom kontexte **pre** zlepšovanie obrazu Matice slovenskej **a** jej postavenia rád využijem získané kompetentnosti, ako aj moje skúsenosti **a** kontakty.

Ako predseda Dozorného výboru by som sa v najbližšom období chcel zamerať najmä na:

- vykonanie právneho auditu **a** komplexnej kontroly vnútorných legislatívnych noriem MS **a** ich súladu so zákonom,
- kontrolu rozpracovania cieľov Valného zhromaždenia MS **a** jeho priebežného plnenia,
- presadzovanie **a** vyžadovanie odbornosti, nie riešenie sociálnej otázky zástupcov Matice slovenskej v Neografii **a** ďalších spoločnostiach, v ktorých má MS vlastnícky podiel, najmä prostredníctvom vyžadovania relevantných informácií o ekonomickej situácii v týchto podnikoch,
- zavedenie kontrolných štandardov INTOSAI **pre** zaistenie kvality **a** profesionálnej úrovne kontroly Dozorného výboru MS,
- aplikáciu metód manažmentu kvality **a** projektového manažmentu **pre** optimalizáciu pracovných postupov Dozorného výboru MS,
- presadenie vytvorenia orgánu vnútornej kontroly v MS,
- aplikovanie metód finančnej analýzy pri kontrole podnikov s majetkovou účasťou MS,
- publikovanie závažných zistení **a** odporúčaní Dozorného výboru MS v matičných komunikačných prostriedkoch, aby o nich boli priebežne informovaní členovia Matice slovenskej,
- stretávanie Dozorného výboru MS vo všetkých regiónoch Slovenska, aby sa všetci jeho členovia mali možnosť oboznámiť s riešenými problémami priamo na mieste.

Mojim heslom pri aktivitách **pre** Maticu slovenskú bolo vždy jej slúžiť **a** dávať, za celé obdobie mojej činnosti som nikdy nežiadal ani nedostal nijaký honorár, naopak (tak ako mnohí ďalší matičiari), okrem mojej práce **a** voľného času som na matičné aktivity pravidelne prispieval aj finančne. O pozíciu predsedu Dozorného výboru Matice slovenskej sa uchádzam ako dobrovoľný **a** nezávislý člen Matice slovenskej. Dúfam **a** verím, že v ďalšom volebnom období sa naša najstaršia kultúrna ustanovizeň stane vzorom kultúrnosti, demokratickosti, odbornosti, slušnosti **a** komunikácie jej reprezentantov **pre** celý slovenský národ.

Univerzitné pracoviská

Používanie ochranných pomôcok je vždy namieste [📄](#)

📅 30. 9. 2021, Zdroj: **Plus jeden deň**, Strana: 31, Vydavateľ: News and Media Holding, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné pracoviská, Kľúčové slová: MediPark

Vytlačení: 46 043 ks GRP: 6,11 OTS: 0,06 AVE: 6399 Eur

Rubrika: ŠPECIALIZOVANÁ PRÍLOHA SPOLOČNOSTI MEDIAPLANET

Profesora MUDr. Pavla Jarčušku sme sa opýtali, ako správne používať ochranné pomôcky, ale tiež, ako zvýšiť ich účinnosť aj v nastávajúcom období 3. vlny pandémie, v ktorej prevláda infekčnejší delta variant koronavírusu.

prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.

prorektor pre rozvoj a európsku problematiku riaditeľ Centra Klinického a predklinického výskumu **MediPark**, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach Klinika infektológie a cestovnej medicíny LF UPJŠ v Košiciach a UN L. Pasteura v Košiciach

COVID-19 nás okrem dôkladného umývania rúk a dodržiavania odstupu od ostatných naučil používať aj ochranné pomôcky ako rúška či respirátory. Robíme to však správne? Ako ich používať tak, aby naozaj pomáhali?

Respirátor predstavuje vyšší stupeň ochrany ako rúško. Preto je v prípade vyššieho rizika prenosu infekcie vhodnejší. Dôležité je používať certifikované výrobky. V súčasnosti prevláda delta variant koronavírusu, preto je veľmi dôležité používať respirátor alebo rúško po celý čas pobytu v rizikovom prostredí, predovšetkým v interiéri. Respirátor s výdychovým ventilom by sme mali vždy prekryť rúškom. Dôležitá je aj pravidelná výmena rúšok a respirátorov. V zdravotníckych zariadeniach ich nosíme najdlhšie 4 hodiny. A v interiéri je potrebné pravidelne vetrať.

Môže používanie ochranných pomôcok počas letných mesiacov ovplyvniť teplé počasie?

Ochranné pomôcky sa horšie znášajú, ak je veľmi horúco a vlhko. To je však aj obdobie, keď môžeme viac času tráviť vonku, kde je nižšie riziko nákazy. V teple a vo vlhku je potrebné rúška a respirátory častejšie vymieňať.

Kde a kedy by sme rúška alebo respirátory mali nosiť aj v prípade „návratu do normálu“?

Mali by sme sa riadiť COVID automatom, ktorý je vždy starostlivo vypracovaný pre dané obdobie a majoritný variant vírusu. Ak sme v interiéri s inými ľuďmi ako s členmi domácnosti, používanie ochranných pomôcok je vždy namieste. A pri vyššom riziku prenosu infekcie je vždy nutný respirátor.

Mnohí ľudia sa ešte chystajú na dovolenku, alebo na návštevy príbuzných. Ako sa chrániť v týchto situáciách?

Dobry model ochrany veľkého počtu ľudí z rôznych častí sveta predstavovala olympiáda v Tokiu. Najoptimálnejšiu ochranu predstavuje očkovanie. Aj očkovaný sa však môže nakaziť a prenášať infekciu, len u neho zvyčajne prebieha s významne miernejšími príznakmi. Ak mám príznaky infekcie dýchacích ciest, alebo som mal rizikový kontakt, je nevyhnutné dať sa otestovať. Vyšetrenie metódou RT PCR alebo LAMP je presnejšie ako antigénové testy.

Po prázdninách sa deti vrátili do školských lavíc. Aké je riziko nákazy v prípade, že dieťa v škole nosí, resp. nenosí rúško alebo respirátor?

Riziko nákazy v prípade nenosenia rúšok alebo respirátorov je pochopiteľne vyššie. Na druhej strane je veľmi dôležité, aby dieťa vedelo správne artikulovať a odčítať mimiku či už učiteľa alebo spolužiaka. Znovu zdôrazňujem dôležitosť vetrania miestností.

Respirátor s výdychovým ventilom by sme mali vždy prekryť rúškom. Dôležitá je aj pravidelná výmena rúšok a respirátorov.

Ako môžeme zvýšiť účinnosť ochranných pomôcok

Používať správne ochranné pomôcky, pravidelne si ich meniť. Používať ich po celý čas kontaktu, najmä v uzavretej miestnosti. Dodržiavať odstup. Vetrať. Vypláť sa investovať aj do prístrojov na dezinfekciu vzduchu.